

TISOVSKÝ MESAČNÍK

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XIX. ročník

číslo 3

marec 2009

cena 0,25 €

V Tisovci ocenili najúspešnejších športovcov okresu

V piatok, 13. februára sa na chvíľu spoločenským centrom okresu Rimavská Sobota stalo mesto Tisovec - v mestskom kultúrnom stredisku prebehlo slávnostné oceňovanie športovcov okresu Rimavská Sobota, za účasti tých najvýznamnejších hostí.

Slávnostný program moderovala Jarmila Lajčáková – Hargašová a najúspešnejších športovcov okresu Rimavská Sobota za rok 2008 prišli do Tisovca oceniť

okrem primátora mesta Petra Mináča aj prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, predseda BBSK Milan Murgaš,

poslankyňa NR SR Jana Laššáková, prednostka Obvodného úradu v Rimavskej Sobote Jana Uhrinová a ďalší významní hostia. 43. ročník tohto podujatia sa tento rok nekonal v okresnom meste Rimavská Sobota, ale v Tisovci. Prezident SR Ivan Gašparovič vo svojom príhovore vyzdvihol prácu športovcov a vyjadril potešenie, že mnohí športovci z okresu Rimavská Sobota získavajú ocenenia aj na medzinárodnej úrovni a úspešne tak reprezentujú Slovenskú republiku.

Program oceňovania športovcov bol obohatený o kultúrne vystúpenia domácich pedagógov a žiakov ZUŠ, Detského speváckeho zboru Lykovieňky a vystúpenie Folklórneho súboru Detva z Detvy. Podujatie sa konalo pod záštitou predsedu Banskobystrického kraja. Milan

Murgaš v závere ocenil miestnu strojársku firmu CSM Tisovec, a.s. za viac ako 40 rokov práce v oblasti strojárstva, za podporu sociálnych istôt, zamestnanosti a športu v regióne i celom Banskobystrickom kraji.

Program vyhlásenia Najúspešnejších športovcov okresu Rimavská Sobota pripravilo mesto Tisovec, Okresné združenie telesnej kultúry a Asociácia športových zväzov a Banskobystrický samosprávny kraj.

Hľadá sa Dobšínský

VÝZVA

Hľadá sa rozprávkový kráľ, nezavítal náhodou aj k Vám? Všetky poličky dobre prezrite, knihu Pavla Dobšínskeho nájdite!

Hľadáme knihy nášho najväčšieho zberateľa rozprávok Pavla Dobšínskeho. 16. marec, deň výročia jeho narodenia, je v slovenských knižniciach Dňom ľudovej rozprávky. Oslávte tento sviatok spolu s nami a Vašími knihami. Ako? prehladajte svoju domácu knižnicu, povalu, pivnicu, zájdite k babkám a dedkom a nájdite knihy Pavla Dobšínskeho. 16. marca s nájdenu knihu prídte do knižnice od 8.00 do 15.00, každá kniha dostane pamätnú značku. Zapojme sa i v našom meste a v našej knižnici do pokusu vytvoriť unikátny rekord v oprášení kníh Pavla Dobšínskeho. Realizácia prebehne v jeden jediný deň - **16. marca** (pondelok) ktorý sme si vlni na počesť Pavla Dobšínskeho zvolili za **Deň ľudovej rozprávky**. Cieľom projektu je osloviť čitateľov aj nečitateľov, aby prehladali svoje domáce knižnice, našli akúkoľvek knihu od Pavla Dobšínskeho a v priebehu Dňa ľudovej rozprávky ju prišli ukázať a zapožičať do našej knižnice. Výstava kníh bude otvorená v ten istý deň (16.3.) o 15.00 hod. do konca marca v Hudobnom salóniku MsKS Tisovec.

Autorom projektu je Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Celoslovenská výzva prebieha s jej súhlasom.

V čísle prinášame informácie o bohatých udalostiach minulého mesiaca, komentáre, správy, ale najmä **pozvania** na podujatia v ďalšom mesiaci, spomedzi ktorých sa vynímajú hlavne **divadelné premiéry a rodinný koncert**.

Medzinárodný deň žien sme si tohto roku pripomenuli už v piatok 6. marca v spoločenskej sále MsKS Tisovec. V programe venovanom všetkým ženám mesta a miestnej časti Rimavská Píla sa predstavil dvanásťčlenný Akordeónový orchester Základnej umeleckej školy Tisovec pod vedením Mgr. Ľubice Sabovej. K bohatosti a plnosti programu prispel skvelý Janko Valentík, či už ako interpret Rúfusovej poézie, či ako rozprávač. Ženám sa milým slovom prihovore Ing. Peter Mináč, primátor mesta. Vo svojom príhovore vyzdvihol krásu a dôležitosť ženy v našom živote, ako aj podiel žien pri sebaobetovaní sa a napĺňaní života skromnosťou, nehou a láskou.

Viac napovedia fotky Milana Slabeja.

Snežienka

Snežienka, snežienka,
biela lesná žienka,
kvietok nedočkavý,
tlačíš sa zo snehu

veru v čas nepravý,

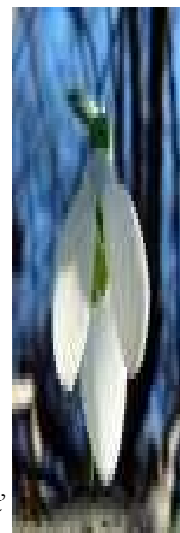
keď ešte spinkajú
takmer všetky trávy.

Snežienka, snežienka,
smelá lesná žienka,
prečo sa ponáhľáš

nôžkami bosými
do chladu, do zimy?
Zmrznú ti kolienka!

Keď chcem povínšovať
ku sviatku MDŽ
v meste všetkým žienkam.

František Bábela

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

na zasadnutí 26.2.2009

schválilo:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Tisovec a m. č. Rimavská Píla r. 2008 – 2015 - doplnenie
- Komisiu na kontrolu plnenia PHSR v zložení : Ing. Valéria HUŇOVÁ, Ing. Róbert BUCHTA, Ing. Marcel LOPUŠNÝ, Júlia HODOŇOVÁ, Blažena SVINČIAKOVÁ
- Správu o výsledku hospodárenia ZŠ Dr. V. Clementisa Tisovec za rok 2008
- Správu o výsledku hospodárenia ZUŠ Tisovec za rok 2008
- Správu o výsledku hospodárenia MŠ Tisovec za rok 2008
- Správu o výsledku hospodárenia MŠ Rimavská Píla za rok 2008
- Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta na 1. polrok 2009 a **súhlasilo**, aby Ing. Katarína MEŠKOVÁ, hlavná kontrolórka mesta vykonávala aj inú zárobkovú činnosť okrem funkcie hlavného kontrolóra mesta Tisovec
- Dotáciu z rozpočtu mesta na športové aktivity v roku 2009 pre Klub slovenských turistov Tisovec vo výške 400 € (12.050,- Sk)
- Dotáciu pre Rímskokatolícky farský úrad v Tisovci vo výške 83 € (2.500,- Sk) na účely zabezpečenia požiarnej ochrany a to po doručení podpísanej kúpno-predajnej zmluvy č. 587/2008 medzi Rímskokatolíckym farským úradom Tisovec a mestom Tisovec
- Dotáciu pre Evanjelický farský úrad v Rimavskej Píle vo výške 83 € (2.500,- Sk) na účely zabezpečenia požiarnej ochrany
- Na základe žiadosti Rímskokatolíckeho farského

úradu Tisovec zo dňa 15. 12. 2008, doplnenej dňa 27. 1. 2009 - účelovú dotáciu vo výške 830 € (25.005,- Sk) pre Rímsko- katolícky farský úrad Tisovec na reštaurovanie vitráží a to po doručení podpísanej kúpno- predajnej zmluvy č. 587/2008 medzi Rímskokatolíckym farským úradom Tisovec a mestom Tisovec

- Podanie projektu mesta „ Nákup motorového vozidla - mobilná OPS “ s finančnou podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- 10% spoluúčasť mesta na projekte vo výške 2 988 € (90.016,- Sk)
- Podanie projektu mesta na rozvoj práce v materskom centre s finančnou podporou nadácie Hodina deťom
- Spoluúčasť mesta na projekte formou vykrytia prevádzkových nákladov vo výške 1.919€ (57 812,- Sk)
- Opakované uzavretie nájomnej zmluvy v zmysle čl. VII ods.1 VZN o nakladaní s nájomnými bytmi v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre Annu CMAROVÚ – garsónka ZŤP od 1. 3. 2009 – 28. 2. 2010
- Dočasné užívanie nehnuteľnosti mesta - rodinného domu č. s. 643 na ulici Daxnerovej v Tisovci pre Helenu SNOPOKOVÚ na dobu určitú od 24. 2. 2009 – 31. 5. 2009 za cenu prenájmu 15€/mesiac (452,- Sk)
- Dočasné užívanie nehnuteľnosti mesta – rodinného domu č. s. 656 na ulici Daxnerovej v Tisovci pre Zsolta KRUPU na dobu určitú od 1. 3. 2009 do 31. 5. 2009 za cenu prenájmu 15€/mesiac (452,- Sk)
- Kúpu pozemku nehnuteľného majetku vedeného Katastrálnym úradom Banská Bystrica, Správou katastra Rimavská Sobota v k. ú. Tisovec, zapísaných na LV č. 76 parcela č. CKN 5026/7 o výmere 1358 m2, evidovaná ako TTP a parcela č.

EKN 5028 o výmere 1641 m2 evidovaná ako TTP od firmy Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec a. s. do vlastníctva mesta Tisovec za kúpnu cenu 23.500 € (707.961,- Sk);

vzalo na vedomie:

- Informácie zo zasadnutí komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m. č. Rimavská Píla
- Informatívnu správu o činnosti mesta na úseku odpadového hospodárstva za rok 2008
- Správu Národného kontrolného úradu SR o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a majetkom z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vybraných činností pri výkone samosprávy obce – odpadové hospodárstvo a správa miestnych komunikácií
- Ponuku na odpredaj pozemkov a nehnuteľností v k. ú. Tisovec do vlastníctva mesta – parc.č. CKN 2038 evidovanú ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m2 spolu so stavbou – rodinný dom, č.s. 125, parc.č. CKN 2039, evidovanú ako záhrady o výmere 86 m2, parc. č. CKN 2040 evidovanú ako záhrady o výmere 136 m2, parc. č. CKN 2041 evidovanú ako orná pôda o výmere 466 m2 od Juraja MURGAŠA, bytom Tatranská 43, Banská Bystrica a ponuku zaradilo do evidencie výkupu pozemkov a nehnuteľností mesta
- informáciu o výsledku verejného obstarávania na investičnú akciu – výmena okien a zateplenie budovy Materskej školy v Tisovci a **schválilo** čerpanie úverového limitu z banky DEXIA Komunál Komfort vo výške 123.753€ (3.728.208,- Sk) na výmenu okien a zateplenie budovy Materskej školy Tisovec
- Informácie primátora mesta Tisovec

(z uznesení spracovala redakcia)

Činnosť primátora mesta Tisovec v mesiaci február 2009

Prehľbujúca sa ekonomická kríza ovplyvnila v druhom mesiaci roku 2009 aj činnosť primátora mesta, Ing. Petra Mináča. Na niekoľkých pracovných poradoch zamestnancov mesta boli z iniciatívy primátora prijaté úlohy a mimoriadne finančné opatrenia. Dopadmi hospodárskej krízy sa primátor zaoberal aj na stretnutiach s predstaviteľmi firmy CSM Tisovec, a.s., a miestnymi podnikateľmi, na finančnej komisii Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja i na zasadnutí Rady Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu. Kríza neobchádza ani naše mesto a treba sa k nej postaviť zodpovedne. Primátor o pomoc pre najväčších zamestnávateľov v meste žiadal aj 25. februára na pracovnom stretnutí na Úrade vlády SR. Primátor Peter Mináč sa uplynulý mesiac zúčastnil i na zasadnutí zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja v Banskej Bystrici a zasadnutí tisovského Mestského zastupiteľstva.

Na stretnutí s vedením Správy Národného parku Muránska planina o zámeroch Mikroregiónu Muránska planina rokoval primátor Mináč o sprístupnení prírodných krás a hodnôt v okolí mesta, ktoré sú pre turistov ťažko prístupné. Cieľom by malo byť vybudovanie náučného chodníka v Čertovej doline, zatiaľ však narážame na

prísne ekologické normy. Primátor verí, že sa v budúcnosti tento zámer zrealizovať podarí. Popri náučnom chodníku Hradová by to bol ďalší významný prínos pre rozvoj turizmu v meste, i v regióne.

Za významné považuje primátor aj účasť na zasadnutí výboru Občianskeho združenia Zubačka, na ktorom boli predstavené nové propagačné materiály združenia, kalendár akcií na rok 2009 a stav prípravy projektovej dokumentácie k projektu unikátnej ozubnicovej železnice, ktorý by mal byť financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Výzva na predkladanie projektov by mala byť zverejnená v mesiaci máj 2009. Občianske združenie Zubačka Tisovec je pripravené uchádzať sa o finančný príspevok a vytvoriť v Tisovci atrakciu cestovného ruchu, od ktorej očakávame rozvoj turizmu, podnikania i zamestnanosti.

To, že sa oceňovanie najúspešnejších športovcov okresu Rimavská Sobota uskutočnilo práve v našom meste, považuje primátor za veľkú prestíž. O to viac, ak sa na nej zúčastnilo toľko významných osobností politického, spoločenského a športového života, na čele s prezidentom Slovenskej republiky, pánom Ivanom Gašparovičom. Tisovec opäť ukázal, že počtom obyvateľov patrí naša samospráva síce medzi menšie mestá, svojím významom však nezaostáva ani za tými väčšími.

Nevyhnutnosť

Všetko čo raz začne, zákonite skončí. Zbytočne je za tým smútiť, zbytočne jesennému lístiu jarnú zeleň nútiť.

Ako za zimou jar a za jarou leto býva. Tak za každým zrodom smrť sa skrýva.

Z tohto kola úniku niet. Darmo život skrývame do rýmovaných viet. Ona ho vždy nájde. Je ako láska milosrdná i krutá, viaže aj trhá putá.

Každé snenie o večnosti skončí, keď súmrak padne na viečka. Zostane len skonštatovať, dohorela ďalšia svieca.

Prečo nás neučia, že k životu i smrť patrí, že spomienkou netreba rany jatriť. Úsmev treba vylúdiť na skormútenej tvári. Nedať sa smútku kváriť.

Slzu v oku iskrou života vystriedať. Nie na smutné, ale veselé spomínať.

Prial by si to i ten, čo už leží, ktorému jedno či prší, alebo sneží. Krajší by bol odchod s úsmevom a srandou v jeho okolí. Vtedy ani bolesť tak nebolí.

No keďže so smrťou žiť nevieme a niet odpovedí na otázky čo kladíme. Plačeme, zúfame a vo vlastnú nesmrteľnosť naivne dúfame.

Karol Hruška

Moja vlasť

Je nádherná. V mojej vlasti a aj v básni, je svet veľmi, veľmi krásny.

Sú tu rieky, bystriny a v nich zvláštne vodné byliny.

V strede mesta sklená škola, v nej však býva občas smola.

V parkoch, tam je zábava. Na tú zas nám, málo času zostáva.

Ale aj tak, v mojej vlasti, život môj je veľmi krásny.

Vanessa Szabová, VI.A

Tisovský glosár

Dnešný glosár bude trochu monotematický. Snáď mi to verní čitatelia odpustia.

Po mnohých stretnutiach, poradách a debatách zastupiteľstvo schválilo zásadný dokument – „Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta do r.2015“. Jeho vízia je veľmi pekná: Tisovec má byť pekné, upravené mestečko s kvalitnými cestami a chodníkmi, kde budú žiť spokojní, dobrostrední ľudia bez neprispôsobivých skupín občanov. V meste bude rozvinutý turistický ruch ťažiaci hlavne zo zdravej a čistej prírody, občania budú mať záujem o veci verejné aj vďaka káblovej televízii či vysokorýchlostnému internetu atď. atď. Pekne sa to počúva.

Plán hovorí aj o problémoch, ktoré treba odstrániť na ceste za vysnívaným ideálom. Sú to napr.: málo pracovných príležitostí v meste, existencia čiernych skládok, nepostačujúce služby pre turistov, zvyšovanie počtu sociálne odkázaných rómskych občanov, chýbajúce občianske služby, zlé prepojenie medzi železničnými stanicami, prehustená doprava v meste atď.

Fajn. Vieme a hovoríme o tom už roky rokúce. Ale kým my len prijímame plány a usporadúvame výstavy cestovného ruchu, iné mestá a obce už schvaľujú a aj realizujú konkrétne projekty, ktorými chcú zveľaďovať život svojich občanov a priťahovať viac turistov a návštevníkov. Je pravdou, že v porovnaní s minulými volebnými obdobiami sa konečne aj u nás rozbehli konkrétne aktivity (športové centrum, bazén, asfaltovanie ulíc, detské ihriská, komunitné centrum a pod.), ale treba toho omnoho viac. Pre život v meste napr. väčšia podpora malých a stredných podnikateľov pri tvorbe pracovných miest, zamedzenie prílevu neprispôsobivých občanov do mesta, viac remeselných služieb napr. aj cez sociálny podnik, motivácia majiteľov ošarpaných budov k ich opravám, centrum voľného času pre mládež, denný stacionár pre dôchodcov a invalidov, bezplatný internet či káblová televízia, mestský mikrobús pre dochádzku detí do školy, na dopravné spojenie s Veľkou stanicou a pre potreby klubov, spolkov a organizácií, autobusová stanica, obchvat mesta a Rim. Píly atď. Pre rozvoj cestovného ruchu: likvidácia nelegálnych skládok, viac turistických atrakcií (sprístupnená niektorá jaskyňa, vyhliadková veža na Trstí, salaš pre turistov atď.), cyklotrasy s požičovňou bicyklov, náučné chodníky, rozšírené služby informačného strediska a mestského múzea, ubytovňa v meste, bohatšia ponuka kultúrnych programov... A mnohé ďalšie.

Príprava projektov by mala byť prioritou pre všetkých kompetentných (hlavne vedúcich) zamestnancov. Čas krasorečenia sa už skončil. Nastal čas činov. V záujme budúcnosti nášho mesta, v záujme spokojnosti občanov. Tak, ako to veľmi pekne opisuje „Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja“.

J. Lacko

Čiarka za minulosťou bodkou za glosárom

Som rád, že Tisovský glosár patrí medzi najobľúbenejšie čítania v Tisovskom mesačníku. Na našom mestskom úrade je dokonca taký obľúbený, že ho čítajú ešte pred tlačou mesačníka. Ba do uzávierky stihnú naň aj reagovať... O takú vymoženosť som požiadal pána šéfredaktora TM aj ja, keď už máme tú rovnoprávnosť...

Ale keďže pred mesiacom som takú vymoženosť nemal, musím až s mesačným omeškaním reagovať na ohlas p. prednostky na minulý glosár, v ktorom vysvetľovala, že v r.2009 sa plánuje len 5%-né zvyšovanie tarifných plátov zamestnancov MsÚ.

V záujme zistenia skutočných faktov som Mestský úrad (okrem iného) požiadal o podrobné informácie týkajúce sa nielen terajšieho rozpočtu, ale aj rozpočtov minulých. Takže najskôr niekoľko suchých faktov:

- v r.2007 sa na mzdy a odmeny MsÚ vyčerpalo 4 milióny 788 tisíc Sk pre 18 zamestnancov + primátora. V r.2008 to bolo 5 miliónov 434 tisíc Sk (nárast o 13,5%) pre 19 zamestnancov a primátora. Na rok 2009 je plánovaných 6 miliónov 095 tisíc Sk (nárast o 12%), z čoho malo ísť podľa informácií p. prednostky 100.000.-Sk na rozšírenie úväzku na oddelení kultúry a 130.000.-Sk na prijatie nového zamestnanca na sociálny úsek a programový rozpočet. Zvyšok je na platy terajších zamestnancov a na odmeny, čo je nárast o 8% oproti roku 2008. Ja som v glosári uviedol, že zamestnanci sa môžu tešiť na 10%-né zvýšenie plátov (samozrejme všetkých, nielen tarifných – aj odmeny navyše sa vo vrecku počítajú, všakže?). Takže sorry, 8% a nie 10...

P. prednostka mi nezabudla napísať, že v rámci úsporných opatrení sa budú odmeny zamestnancom vyplácať iba výnimočne a žiadni noví pracovníci sa nebudú prijímať. Je to fajn vtedy, keď sú všetci zamestnanci rovnomerne vyťažení a nedeje sa, že niekto za tie isté peniaze (alebo menšie) ťahá viac, ako iný, prípadne aj za iného... Ale to už je iná rozprávka...

V praxi som si vyskúšal aj tvrdenie p. prednostky, že „plat p. primátora nepodlieha žiadnemu utajovaniu a je verejne známy“. Ja som síce v glosári hovoril o niečom inom, ale neviad. Požiadal som teda mestský úrad o informáciu o plate p. primátora za roky 2006 až 2008. A aby ostatným zamestnancom nebolo smutno, že sa o nich nehovorí, aj o platoch ostatných zamestnancov MsÚ. Čiastočné informácie som síce s týždňovým omeškaním dostal, ale ešte nie všetky. Takže na túto tému si podebatujeme niekedy inokedy...

Jáj, aby som nezabudol: P. prednostka mi napísala aj to, že p. primátor sa zriekol valorizácie svojho platu aj odmeny za rok 2008. Chvályhodný čin, keď vieme o viacerých hyenách primátoroch, ktorí si aj napriek kríze dali odsúhlasiť odmeny aj vo výške niekoľkonásobku svojich plátov. Náš p. primátor sa uspokojí so svojim 60-tisícovým platom, ktorý mal vlani. Pekne od neho...

J. Lacko

Svetová klasika na tisovskom javisku

Divadelný súbor Daxner v minulom roku oslávil 15 rokov svojej obnovennej činnosti tým najlepším spôsobom – svojou zatiaľ najúspešnejšou inscenáciou „Na jednom dvore“. Zvíťazil s ňou na celoštátnej prehliadke hier slovenských autorov „Palárikova Raková“ a reprezentoval mesto na vrcholnej prehliadke ochotníckeho divadla

Scénickej žatve v Martine. Ako víťaz Palárikovej Rakovej získal aj pozvanie na festival dolnozemskej Slovákov DIDA v Pivnici v Srbsku (3. – 5.4.2009). Výsledky z minulého roka súbor zaväzujú k tomu, aby aj naďalej zvyšoval úroveň svojich inscenácií. Pre túto sezónu si na to vybral jeden

z najzvučnejších titulov svetovej klasiky – Johann Wolfgang Goethe „Faust“. Dramatickú báseň nemecký spisovateľ a básnik písal prakticky celý život. Svojou témou zapredania svojej duše diablu ako protihodnotu za prežitie skutočného šťastia je veľmi blízka súčasnému vnímaniu životných hodnôt a pôžitkov. Je len vecou morálky a svedomia každého jednotlivca, ako ďaleko dokáže zájsť na ceste za hľadaním nirvány.

Zdalo by sa, že téma „Faust“ bude ponurá a temná. Ale maestro Goethe neskúma len temné stránky ľudskej duše. Dáva vyniknúť aj tomu grotesknému a absurdnému, čo je v každom z nás. Preto aj naša inscenácia okrem vážnosti témy prináša aj kaleidoskop bizarných postavičiek a situácií. Divák s prekvapením zistí, že tá „klasika“ môže byť vlastne veľmi pozerateľná a súčasná.

O tom, akým spôsobom sa dostaví legendárny Faust na tisovské javisko, sa môžete presvedčiť aj vy, keď prijmete naše pozvanie na premiéry DS Daxner dňa **25. a 28.3.2009 v MsKS.**

J. Lacko

Návrat k podstate, alebo čo je výzvou dneška

Február bol bohatý na udalosti. Dominovala tu návšteva jeho excelencie prezidenta p. Gašparoviča pri príležitosti vyhlasovania a ocenenia najlepších športovcov, športových kolektívov okresu Rimavská Sobota. Že to bolo v Tisovci, malo nielen symbolický význam. Dominovali ocenení športovci, kolektívy hlavne z Rimavskej Soboty, Hnúšte, Klenovca. Česť Tisovca čiastočne zachraňovala T. Pavková, ktorá síce športovo pôsobí v Hnúšti, ale predsa sa okrajovo spomenul Tisovec.

V päťročnej histórii takto bol ocenený A. Pašiak z Tisovca, ale tiež pôsobil v Rimavskej Sobote. V Tisovci sme zabudli v športoch koncepcne budovať športovú a funkcionársku základňu. Nechali sme tomu voľný priebeh a výsledky sú takmer žiadne. Trocha nám svitá na lepšie časy, začína sa budovať technická základňa športov. Za to bol ocenený Ing. Fr. Alberty generálny riaditeľ CSM Tisovec a.s.

Pán prezident nám pripomenul nielen najvyššiu priemernú nezamestnanosť v okrese Rimavská Sobota, ale poukázal na fakt, že i v takýchto podmienkach sa dá kvalitne pracovať s mládežou a to je výzva pre Tisovec a jeho samosprávu.

Možno nám pomôže nazrieť do dávnejšej minulosti, kde Tisovec i Rimavská Píla mali športové dianie na špičkovej úrovni. Bežecké lyžovanie, biatlon, hádzaná, v súťaži hasičských zborov to boli popredné miesta, súťaže v zjazdových lyžiarskych disciplínach.

Coraz razantnejšie sa začína prejavovať hospodárska kríza i v Tisovci. Výrazne poklesla kúpna sila obyvateľstva. Klesajú tržby v tisovských obchodoch. V rodinách sa menia v návaznosti na príjmy rozpočty, nasleduje uskromňovanie. V okrese naďalej klesá priemyselná i poľnohospodárska produkcia, služby začínajú byť drahé. Vidno to i na cenách niektorých potravín, kde sa oplatí nakupovať mimo Tisovca. Permanentne nám núkajú formou výpredaja hlavne textilný tovar výjazdoví obchodníci z iných okresov. Všetko sú to znaky klesajúcej životnej úrovne. Nedokážeme vyvážať služby z Tisovca, nie je na to základňa. Okná nám chodia vymieňať z iných okresov, zateplňovanie sa tiež stalo doménou firiem mimo Tisovca, stali sme sa trhom.

Stále máme rezervu v cestovnom ruchu, rozvoj tohto odvetvia treba v Tisovci povýšiť na verejný záujem a to je nesporná výzva. Koncepcia tohto odvetvia musí byť stanovená, nové nápady sú výzvou dneška, je tu konkurencia, ale tomu sa nevyhneme, z koláča trhu si musíme viesť odtrhnúť.

V. P. z T.

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Pily

Ján Brocko

85. výročie narodenia básnika a publicistu
Narodil sa 1.3.1924 v Revúcej. Základné vzdelanie dostal vo svojom rodisku. Do gymnázia chodil v Rožňave a v Tisovci, kde v roku 1943 aj maturoval. V tom istom roku sa stal poslucháčom Právnickej fakulty univerzity v Bratislave. Ďalšie štúdium prerušili vojnové udalosti a potom neúspešná liečba pľúcnej choroby. Básne písal už počas štúdií v Tisovci. Svoju tvorbu publikoval v stredoškolských almanachoch, v Novom rode, Národných novinách, Tvorbe a v Eláne. V roku 1943 napísal historickú hru Cigánka. Prekladal z nemčiny a z francúzštiny. Aktívne sa zapojil do Slovenského národného povstania. Bol spoluredaktorom revúckych povstaleckých novín Naše správy. V októbri 1944 odišiel do hôr, kde spolupracoval s protifašistickým odbojom a tu ochorel na tuberkulózu. Po oslobodení sa liečil v Novom Smokovci, no nakoniec tejto chorobe podľahol. Zomrel 7.7.1946 v Revúcej. Podstatná časť jeho poézie vyšla v posmrtno vydanéj zbierke

Ohlas (1946), neskôr jeho básne vychádzali v rôznych antológiách, napr.: Kvet z našej krvi (1959), Verše proti smrti (1980). Život a túžby Jána Brocku beletristicky spracoval Dušan Mikolaj v románe Stanem sa básnikom, pre ktorý využil spomienky známych a spolužiakov, denníky, listy, ukážky z básnickej tvorby, fotografie a iný dokumentárny materiál.

Matej Holko, starší

290. výročie narodenia historika, evanjelického farára

Narodil sa 28.3.1719 v Tisovci. V roku 1727 osirel. Vyrastal v Ochtinej, navštevoval školy v Dobšinej, Ožďanoch, v Levoči. V roku 1741 začal študovať na univerzite vo Wittenbergu. V roku 1743 po nariadení Márie Terézie, ktorým sa zakazoval pobyt rakúsko-uhorským poddaným na nemeckých univerzitách, sa musel vrátiť cez Poľsko domov. Dal si vystaviť pas ako knihkupecký robotník, aby si mohol priviezt' svoje nadobudnuté knihy. V rokoch 1744-1749 bol

evanjelickým kňazom v Kobeliarove, v rokoch 1749-1754 v Hnúšti a v rokoch 1754-1783 v Nižnom Skálniku. Od študentských čias skladal latinské verše, písal veršované listy a vinše, venoval sa štúdiu dejín. zaujala ho najmä uhorská a nadovšetko cirkevná literatúra a jej predstavitelia. Bol kultúrnym pracovníkom a organizátorom, v roku 1767 sa so skupinou vzdelaných evanjelických kňazov v Malohonte pokúsil založiť učenú spoločnosť, čo sa neskôr v roku 1808 podarilo jeho synovi Matejovi Holkovi mladšiemu. Bol autorom katalógov spisovateľov, českých a slovenských kníh, evanjelických farárov a cirkevných škôl. Katalógy zostali v rukopise a viaceré sú už nezvestné. Odpisoval historické slovenské, latinské i maďarské piesne. Na svojich pôsobiskách zbieral slovenskú ľudovú poéziu a písal historické piesne, z ktorých niektoré uverejnil Ján Kollár v Národných spievankách. Zomrel 28.10.1785 v Nižnom Skálniku.

Miroslava Kojnoková

Nenúťte lekára.

aby pri chrípkovom ochorení predpisoval penicilín (antibiotiká). Chríпка je vírusové ochorenie, ktoré na penicilín nezaberá. Tie sa predpisujú len v prípade, že sa pridružila infekcia spôsobená baktériami. Penicilín ničí baktérie v črevách, ktoré sú pre život dôležité. Kým sa pomery v črevách normalizujú, to trvá týždeň a viac.

Chríпка (škrabanie v krku, bolesti hlavy, kašeľ, slzenie očí, potenie, bolesti svalov, pálenie za hrudnou kosťou – u detí zvracanie – nemusí byť všetko prítomné). Inkubačná doba 48 hodín (doba od styku s vírusom, do prejavu ochorenia). Trvanie 3 – 4 dni. Slabosť, potenie a únava môže pretrvávajúť aj niekoľko týždňov. Až teplota, kašeľ a iné dýchacie ťažkosti pretrvávajú do druhého týždňa, pacient by mal ísť k lekárovi, lebo sa mohla pridružiť bakteriálna infekcia a tá sa lieči antibiotikami. Pri chrípke teplota môže dosiahnuť 39°C – 39,5 °C. Do 38°C teplotu neznižovať. Zvýšená teplota pomáha vírus zničiť. S aspirínom opatrne u ľudí, ktorí berú lieky na „riedenie krvi“ teda proti zrážaniu krvi. Cievy sú tvorené bunkami, pospájanými navzájom. V spojoch sa z času na čas vytvoria štrbiny, ktoré doštičky (ktoré sa „zlepia“) štrbinu zaplácú. Aspirín znižuje lepiacu schopnosť doštičiek, tak znižuje možnosť, aby sa v krvnom obehú vytvárali krvné zrazeniny a ohrozovali život. Niektorí, keď sa sťažujú, že má modriny po tele a nevie ako k nim prišiel, môže mať problém so zrážaním krvi pri užívaní (a nielen vtedy) aspirínu.

Reye's syndróm. Zriedkavé ochorenie, ale čo, až toto má vaše dieťa? (Náhla zmena v chovaní, úporné zvracanie asi šiesty deň po infekcii horných ciest dýchacích. Užívanie salicylátov počas chrípky zvyší risk ochorenia u pacientov mladších ako 18 rokov 35 krát. Preto užívanie aspirínu, za týchto okolností, je nebezpečné. Následky môžu byť – krvácanie do zažívacieho traktu, zápal slinivky brušnej, srdečná arytmia (nepravidelnosť) a hormonálne problémy. Na prvé miesto patrí tuková infiltračia pečene.

Aspirín proti rakovine? Z rakovinového nádoru bunky sa dostávajú do krvného obehu a snažia sa niekde zachytiť a vyrásť do ďalšieho nádoru (metastázy). V tom im zabráňujú určité krvné elementy. Rakovinové bunky sa prikrývajú doštičkami, kým si zaistia zdroj výživy. Aspirín ruší zhľukovanie sa doštičiek a umožňuje krvným elementom preniknúť k nádorovej bunke a zničiť ju.

Takýchto domyselných procesov v ľudskom tele a v prírode vôbec, je neobmedzené množstvo. To nás (niektorých) núti uvažovať či sa to zdokonaľovalo len vývojom, ako to postrehol Darwin, alebo do toho zasahuje aj niečo mocnejšie, schopnejšie a inteligentnejšie, ako sme my, čo nemôžeme pochopiť. Čím viac rozmýšľam, tým viac sa prikláňam k tomu druhému a som rád, že som pochopil, že hľadiť neznamená aj vidieť.

MUDr. Jaroslav Rafaj

Sneženka

Do jarných briedení
slnko sa usmieva,
do mladých zelení
slzy si utiera
- v tichu rána.

Slzy - to radosti
z života nového,
po zimnej žalosti
a po dňoch dlhého
- umierania.

Zima sa skončila
stratila svoju moc
a malá sneženka
zahnila tmavú noc
- a zvíťazila.

V radostnej nádeji
človek sa veselí
a nové rána dní
v tom jarnom briedení
- oslavuje.

Marián Krivuš

Historický úspech študentov EGT v počítačových simuláciách.

Banky v akcii

Študentom 5.ročníka Evanjelického gymnázia v Tisovci Branislavovi Klimovi a Antonovi Dangovi sa podarilo prebojovať a postúpiť do Európskeho a teda posledného, finálového kola súťaže Junior Achievement – Young Enterprise Europe, Banks in Action Challenge 2009, ktoré sa bude konať v Bruseli 1.- 2. apríla 2009.

Do finále v Bruseli bolo pozvaných 8 dvojčlenných tímov, ktoré sa stanú súčasťou programu zvaného Skills for the Future Summit.

Ročne sa tejto súťaže zúčastní 60 000 študentov z celej Európy a organizácia Junior Achievement v spolupráci s Cití Bank Foundation umožní šestnástim z nich zúčastniť sa tohoto finále.

Súčasťou finále bude niekoľko užitočných workshopov zameraných na rozvoj osobnosti, schopnosti riešenia problémov, kritického myslenia, schopnosti komunikovať, spolupracovať či viesť. Tohto roku sa to podarilo týmto tímom: Pincher Nindja (Bulharsko), BIA1 Bank (ČR), GiveUsYourMoneyPlease International Bank (Grécko), Gimil Bank (Litva), Oobex Bank (Poľsko), Investment Group Bank (Portugalsko), SCORPIONS Banca (Rumunsko), EGTop (SR)

"Je to historický úspech pre Junior Achievement Slovensko n.o. v počítačových simuláciách," povedal programový riaditeľ Adam Šepetka. Aj pre mňa, učiteľa Aplikovanej ekonomie tento úspech znamená veľmi veľa. Je to tiež ďalšia motivácia pre mojich terajších študentov v spoločnosti EGTeam. Je to presne tak, ako napísal vo svojej knihe Jim Collins, "Z dobrého skvelé (Good to great)". Odmietol staré príslovie, že ľudia sú našou najväčšou devízou, keď povedal: "Pri premene z dobrého na skvelé sú najväčšou devízou správni ľudia. Tí urobia veci správne bez ohľadu na odmenu. Vyprodukurujú najlepšie výsledky, akých sú schopní". Tóno a Braňo sú príkladom, ako urobiť z dobrého skvelé. Ďakujem Bohu, že mi umožnil učiť na tejto škole a byť pri ich premene, že mi umožnil spoznať už niekoľko ročníkov skvelých študentov a byť ich priateľom.

A ničto na záver. Tóno a Braňo pokračuje v úspechoch študentskej spoločnosti EGTop, ktorá bola v minulom školskom roku ocenená prezidentom SR p. Gašparovičom a bola reprezentovať Slovenskú republiku na Európskom veľtrhu študentských spoločností v Štokholme, (24.-27.7.2008).

Ing. Ladislav Čajko, učiteľ aplikovanej ekonomie
Branislav Klimó

Na rozlúčku

(Milanovi Rúfusovi)

Druh môj milý generačný,
vždy si mi bol veľmi blízky
nielen poetickým perom.
Všetkým krásnym ľudským v sebe.
Devízovým charakterom.

Aj nepokoj, rozhorčenie,
v plnej miere s tebou zdieľam
nad neduhmi tohto sveta.
Bolo by ho pozametať,
tak namokro pozametať...

Ale musíme aj veriť,
že v jedno nádherné ráno
už arbitri spravodliví
len sudcovia s dušou čistou,

na základni Quantánamo
súdiť budú teroristov.
Dojasním to inou vetou:
Dávno známych kazisvetov.

Druh môj, priateľ,
keď ťa teraz už na večnosť
do náručia rodnej zeme,
utrúchlení, vraciame,
všetci s tebou si prajeme,

nech sa ti splní tá lepšia
bez problémov a čím skôr
z prognózovaných variant
Diagnózy Slovensko.

Je január. Zasnežilo.
Ochladilo. Zima pichá.
Na veži ti odzvonili.
A už bez možnosti veta.

Odchádzaš nám – už do Ticha,
čo ti vždy viac hovorilo,
ako všetok hurhaj sveta.

Zanecháš stopy v snehu,
už posledné stopy v snehu...

A na celej svojej dlhej
osemdesiatročnej trase

po Slovensku rozffkanú
svoju poetickú nehu.
A k tomu víziu a sen,
že by sa život mal zmeniť
v jednu nekonečnú báseň.

Nehľaď len pred seba na sneh,
keď už k Poludnici kráčaš,
nenáhli sa, nedbaj na čas,
zdvihni pohľad trochu vyššie

a pozri sa milý Milan:
Nad obzorom zasnežených
usmútených hôr,
nad ktorými sa už stmieva,

ti tam hymnu rodnej zeme,
uslzené Rekviem, spieva
na rozlúčku, na poslednú,
anjelov nebeský chór.

A v dlaniach všetkých spevákov,
od obzoru po obzor,
ako hviezdy neba žiaria
fakle tvojich jedinečných
rúfusovských metafor.

František Bábela

VEDENIE ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLY V TISOVCI POZÝVA VŠETKÝCH PRIAZNIVCOV RODINNÉHO MUZICÍROVANIA NA V PORADÍ UŽ ÔSMY KONCERT RODÍN ŽIAKOV ZUŠ V TISOVCI SPOJENÝ S VERNISÁŽOU UMELECKÝCH DIEL RODÍN ŽIAKOV VÝTVARNÉHO ODBORU POD NÁZVOM RODINNÁ POHODA. V KONCERTE ZAZNEJÚ SKLADBY RÔZNEHO ŽÁNRU V ZAUJÍMAVÝCH HUDBNÝCH ZOSKUPENIACH. VRCHOLOM BUDE SPOLOČNÁ SKLADBA PREZENTOVANÁ SAMOTNÝMI ÚČINKUJÚCIMI V SPOLUPRÁCI S PEDAGÓGMÍ ZO ZUŠ V REVÚCEJ. TÁTO VEĽKOLEPÁ AKCIA SA ZAČNE 19. MARCA 2009 O 17.00 HODINE V KINOSÁLE MsKS. VSTUPNÉ PRE VEREJNOSŤ JE UŽ TRADIČNE ĽUBOVOLNÉ. TEŠÍME SA NA STRETUTIE S VAMI!

KARNEVAL

Tak, ako každý rok, fašiangy sme oslávili veselo – karnevalom. Deti nám už 2 týždne rozprávali, aké masky budú mať, čím by chceli byť. 24. február bol ten deň, keď sme sa preniesli do rozprávkova – priamo ku ježibabe a jej medovníkovému domčeku spolu s Jankom a Marienkou. Keďže nás bolo veľa, v toto odpolednie sme sa presťahovali do spoločenskej sály MsKS.

Žijem a snívam, snívam a žijem

Večer bol nádherný. Jas zapadajúceho slnka sa odrážal od okien a striech domov a dopadal i na miesta tienistých tóni. Opatrne sa predieral zákutiami aby vniesol v končiacu sa chvíľu dňa trochu tepla a žiary i tam. Ak človek nastavil tvár v ústrety lúčom červeno sfarbeného slnka mal pocit, akoby mu jemné ihličky vnikli pod kožu. Teplé večery pod Hradovou sa stávajú reálne a človek vníma život opäť z novej perspektívy. Mám rád tieto dni a chvíle, keď je vzduch nabitý očakávaním končiaceho dňa. Potom príde teplá noc, v ktorej si telo a svet oddýchne, aby sa v ďalšie ráno pustil do boja, ktorý završí teplom zapadajúceho slnka. Nekonečne konečný kolobeh života – života prebúdajúcej sa jari či leta.

Mám rád tieto chvíle a hoci nie som rodák tohto krásneho kraja, moje srdce a celý človek sa teší z okamihov, ktoré prídu a odrazu pominú. Pokoj a ticho. Chvíľa plná výkriku posledného lúča. Akosi sme zabudli snívať – vnímať i to „krásno“ pominuteľnosti bytia. Chvíľ, ktoré dostávame darom, v domovoch nových začiatkov. Nejdem sa hrabať vo filozofii nových začiatkov a konečných cieľov, chcem len obdivovať. Krásu farieb nebies, skál, lesov a človeka. Krásu, ktorá prichádza v oparoch večerov, kedy sa stvorenstvo nechá unášať farbami štetca Stvoriteľa. Purpurovej oblohy, naplnenej baránkami oblakov, v ktorých hľadáme Pastiera. Či zeleňou prebúdajúceho sa lesa, po dlhej a krutej zime, ktorá mrazí ešte dlho, ako sa pominie jej moc. Tiež skál, ktoré stratili svoje belavé čiapky a v puklinách vápenca sa odohrávajúci boj o kúsok tisovskej zeme pre skalnú ružu vo mne vzbudzuje túžbu začať naozaj žiť. A obdivovať ľudí, ktorí našli odvahu zastať a nastavili svoje tváre hre svetla a tieňov, aby odhalili svoje vnútro a nechali sa presvietiť.

Doprajme si tieto chvíle a zastaňme. Natočme sa srdcom k slnku života a hľadáme zmysel krásy bytia. Existencie, ktorá nemá zmysel v náhode, ale v okamihu poznania. Doprajme si žiť a nie prežívať. Vnímať a cítiť, nielen hľadať, ale i nachádzať odpovede na otázky života. Nechajme lúč slnka presvietiť naše srdce, aby dostalo nový impulz rýchlejšie a so vzrušením, znamenajúcim život a rast, žiť. Objavovať a tešiť sa z objaveného, hoci len v mojej mysli.

Nepoznáam históriu Okružlej skaly a netrápi ma moja neznalosť, pretože viem snívať. Viem si predstaviť stovky príbehov, čo sa mohlo stať na jej strmých úbočiach. Viem zastať a pozeráť sa ako na nej vyrastá pevnosť, ktorá odoláva útočiacemu nepriateľovi. Tiež vidím, ako slza dieťaťa, ktoré prenasledujú divoké šelmy z hlbokých tóni lesov Hradovej, dopadla na holú skalú a táto v otrasoch základov zeme rastie, aby bolo dieťa zachránené. A šelmy zostávajú stáť pod strmým úbočím Okružleho brala a zúrivo sa hnevajú na zázračnú moc slzy, ktorá oživila skalú na Hradovej. Vidím ... – ďalšie povesti? - rozprávky? – lúč večerného slnka!? Lúč schovávajúci sa v ovčinci nebeských baránkov za Okružlou skalou nachvíľu donútil zastať moje uponáhľané vnútro. Presvietil a odovzdal posolstvo života a zahnal postupne rastúcu neistotu prežívania. Aspoň na chvíľu. V sekunde ktorá sa postupne stráca. Verím a teším sa, ak mi môj Pastier dovolí, že zajtra opäť budem môcť nastaviť tvár drobným ihličkám slnka. Ďakujem „večeru“.

Marián Krivuš

Deti sa zmenili na čertov, princezné, kvietky, víly, vodníkov a rozprávkové bytosti, ktoré nám na úvod zaspievali karnevalové pesničky so sprievodom orchestra detí ZUŠ Tisovec pod vedením Ľubky Sabovej. Po speve im ježibaba ukázala svoje pomocníčky, u ktorých si deti svoju šikovnosťou zarábali dukáty a za ne si mohli kúpiť, čo chceli, v rozprávkovom bazáre.

A kto vyhľadol, tety kuchárky mu ponúkli fašiangové šišky a čaj, ktoré nám ešte v škôlke pripravili. Lúčili sme sa veselo – hudbou a tancom, o čo sa postaral otecko Jarko Kriška a my všetci mu ďakujeme.

Ďakujeme tiež rodičom detí, ktorí im pripravili krásne masky a niektorí aj seba, odd.kultúry pri MsÚ v Tisovci za sálu a pomoc pri výzdobe. Ďakujeme sponzorom, ktorí zásobili náš BAZÁR novým tovarom, a to sú: Firma NESTLÉ Prievidza, p.Kobyliak – Hnúšťa – sladkosti, predajňa BIP rodina Krajčiová a Királyová, p.M. Kajbová, MATERSKÁ ŠKOLA Tisovec ŠKOLSKÁ JEDÁLEŇ pri MŠ, p.Irena Vetráková BETA, Firma ATC – JR, s.r.o. Sliač, Hotel CSM, rodina Kiseľová, Cavarová, Blahová, Adameková, Hradovská/Peťko, Keletiová, Kvetková, Liptáková/Adamko Smitalová, Mat'ková/Marienka Tešíme sa na karneval o rok a už teraz vieme, čo zmeníme, aby to bolo pre deti ešte zaujímavejšie.

Júlia Hodoňová, MŠ Tisovec

Hory žijú aj v zime

Už tradične **14. februára** putujú turisti a priatelia prírody masívnym chrbtom Trstia i po jeho úbočiach. Prečo? Chcú sa zúčastniť **Zimného výstupu na Trstí**.

Tohto roku to bol jubilejný **35. ročník**, jeden z najúspešnejších výstupov za posledných pätnásť rokov. Šesťdesiatdva účastníkov navštívilo chatu – cieľ výstupu. Prišli pešo, na lyžiach, jednotlivito v dvojiciach i viacčlenných skupinách. Prví zaranili Hnúšťania. Už o 7.00 hod. rannej vykračovali trasou od Polomy, cestou Márie Séci, po červenej značke. Na chatu prišli do 10.00 hod. Okolo obeda až do 14.00 hod. prichádzali ostatní. Boli to najmä nadšenci z Tisovca, z Revúcej, a Rimavskej Soboty, ktorí prišli trasou Václava Vraného po žltej značke od Tisovca.

K bohatej účasti prispelo i priaznivé počasie. Bolo bezvetrie, polooblačno, bez prehánok, príjemne chladno a malá nádielka snehu. Na niektorých miestach, najmä na Holckovej sa o sťažený výstup postarali plochy extrémne zľadovatelej trasy. Išlo sa s pomocou lyžiarskych palíc i „čo hora dala alebo aj na všetkých štyroch“. Najviac snehu bolo v okolí chaty - 20 cm. Potešili sa tomu najmä deti, ktoré sa dosýta vyšantili na zasneženej lúke pri chate. Bolo ich 13, s chlapcami v prevahe. Najmladším návštevníkom Trstia bol nezlomný a vytrvalý trojročný Samko Keleti. Statočne po vlastných prešiel celú trasu. Nestor podujatia bol Ján Kliment z Hnúšte. Zanedlho osemdesiat ročný pán, no vzhľadom i kondíciou podstatne, podstatne mladší. Blahoželáme k nastávajúcej jubileu a nech oslávencovi slúži naďalej dobré zdravie a pevný krok.

Atmosféra na chate bola vynikajúca. Vykúrená chata, praskajúci oheň

v kozube, slušní ľudia, pohoda. Organizátori podujatia – KST Tisovec Trstie, pripravili pre zúčastnených i malé občerstvenie, teplý čaj, sušienky a každému čokoládu na doplnenie energie ako pozornosť pri jubilejnom výstupe. Účastníci to prijali s nadšením, s dobrou náladou, vtipmi a spevom. Obdivuhodne nalaďenými na jednej vlnovej dĺžke boli Milan Boršč z Hnúšte – interpret ľudových piesní za doprovodu na ústnej harmonike Štefanom Maťom z Tisovca. Výsledkom boli ľubozvučné piesne ocenené potleskom prítomných i malé tanečné kreácie. Páni, boli ste super.

Kultúrnym doplnkom podujatia bola aj tradičná **výstava fotografií Milana Slabeja**. Tohto roku to bol VIII. ročník. Slovmi chvály ocenili turisti krásu, jedinečnosť a výstižnosť fotografií zimnej a jesennej prírody v okolí Tisovca. Autorovi patrí vďaka za pekný umelecký zážitok a spríjemnenie prostredia čo vystihuje i motto výstavy: „**Krása čo oku lahodí, dušu pohládí, srdce poteší ...**“

Veríme, že zimná aktivita priniesla pre každého účastníka len pozitíva. Príjemne vyčerpávajúci pohyb na čerstvom vzduchu, pre organizmus človeka užitočnejší v zime než v lete, preverenie si vlastnej kondície, dobrá nálada v krásnom prostredí, čo je relaxácia ako vyšitá. Spolu s udržiavaním peknej tisovskej tradície je to cieľ „Zimného výstupu na Trstie“. O rok opäť dovidenia.

Mgr. Mahuliena Štrbová, KST Tisovec

55. výročie vzniku Združenia Zborov pre občianske záležitosti Človek človeku

„Vitajte, vitajte! Nech sa páči ďalej, medzi nás!“ ozývalo sa každú chvíľu 20. februára 2009 popoludní pri vchádzaní do obradnej siene v Tisovci. S úsmevom na perách a podaní rúk pomaly prichádzali tisovskej zpozári, ktorí prijali pozvanie na oficiálnu pripomienku tohto významného výročia.

Všetci vchádzali s bážňou v duši. Odrazu sa im v mysli ako zrýchlený film premietali chvíle strávené za obradným stolom, či s básňou alebo piesňou na perách. Koľko bolo tých obradov? Koľko vytrysklo úsmevov či slzičiek z očí oslávencov, ale i účinkujúcich? No dosť spomienok. Treba vnímať okamihy reality.

Sála stíchla. Slávnostný nástup súčasných členov Z ZPOZ Človek človeku. Znie oficiálna znelka mesta, ktorej autorom je Mgr. Milan Matucha.

Srdečné privítanie všetkých prítomných predsedkyňou zpozárov umocní

spev dvoch najmladších členov. A potom ... potom už je sa na čo dívať. Umelecké slovo sa prelína s lahodnými tónmi piesne, precítený príhovor primátora, úsmevy, aj slzy dojatia. Klavír, bongo, keyboard, gitara. Rôznorodá zmes kombinácií nezvyčajných zvukov, zmena priestoru a aktérov.

Čas akoby zrýchľil svoje tkanie a o chvíľu sa jedinečná udalosť pečatí podpismi do Pamätnej knihy mesta. Do priateľských zpozárskych rúk vkladáme malý darček a bulletin, ktorý mnohým bude pripomínať, že boli prítomní na pripomienke 55. výročia vzniku Z ZPOZ v Tisovci.

Prekvapenie. Naša „teta“ Jolka Krišková požiadala o slovo. Ani v tejto chvíli sa nezaprie. Hoci v jemných rukách stíska zopár napísaných slov, netreba jej ich. Slová plynú samé. Len očný kontakt, neustála podpora dlhoročnej priateľky Elenky Pavlíkovskej, funguje aj teraz ako mocný pilier, o ktorý sme sa i ostatní mohli často oprieť.

Slová doznievajú v duši a ich význam utvrdí i záverečná pieseň Svet lásku má. Jej refrén utvrdzuje podstatu ľudského života a krátkosť chvíle, ktorú prežívame tu, na Zemi. Vyplňme ju preto láskou k životu a láskou človeka k človeku.

Mgr. Marta Svobodová, predsedkyňa Z ZPOZ v Tisovci

Ján Pašiak – 80 ročný

Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD, tisoovský rodák, vedec – sociológ, žijúci po ukončení vysokoškolského štúdia od roku 1952 trvalo v Bratislave, sa 30. marca 2009 dožíva 80 rokov.

Jubilejný životný medzník, najmä s takým vysokým numerom, je tradične obligátnou príležitosťou i oficiálnym dôvodom už vlastne na celoživotné bilancovanie v profesionálnej oblasti i v súkromnom živote. Kvôli zostručeniu nesmierného kvanta problematiky, ktorá sa do pera trošku zasvätenému pisateľovi v tomto prípade priam provokačne ponúka, začnem azda od konca, od toho hlavného, podstatného. Začnem dvoma citátmi z hodnotenia, ktoré o docentovi Pašiakovi vypracoval pred piatimi rokmi jeho bývalý žiak a teraz spolupracovník – sociológ PhDr. Peter Gajdoš, CSc. (Hodnotenie bolo uverejnené v časopise Sociológia 2004, č.4, s. 377 a 380).

1. „Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD, jeden z najvýznamnejších a najznámejších slovenských sociológov, odborník so širokým záberom a rozhľadom... je nielen najvýznamnejším predstaviteľom, ale i zakladateľom sociológie sídiel, priestorovej sociológie na Slovensku... a má celkove nezastupiteľné miesto aj pri budovaní a rozvoji modernej sociológie na Slovensku.“

2. „Jubileum nestora slovenskej sociológie, to je aj príbeh o človeku, ktorému sa sociológia stala nielen srdcovou záležitosťou, ale i osudom. To, že dokázal zdolať i osudové peripetie tvorivého a aktívneho, však nie vždy ľahko vedeckého i osobného života vždy s rozvahou, nadhľadom i humorom, svedčí o pozoruhodnej osobnosti vedca i človeka“.

Život a práca: Narodil sa 30. marca 1929 v Tisovci, tu získal základné i stredoškolské vzdelanie, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave absolvoval vysokoškolské štúdium (filozofia, sociológia, historiografia) i vedeckú aspirantúru. Roku 1963 sa stal habilitovaným docentom.

Pracoval v Bratislave na viacerých miestach. Jeho ťažiskovými pracoviskami boli: Sociologický ústav SAV – pomáhal ho zakladať a pôsobil tam od roku 1965 ako zástupca riaditeľa, neskôr, v rokoch 1969 – 70 ako jeho riaditeľ. Keď mu po normalizačných čistkách zakázali od roku 1971 prednášať na vysokých školách humanitného zamerania, stáva sa na dlhé roky (1971 – 1993) jeho „materskou základňou“ Ústav stavebníctva a architektúry SAV, kde sa postupne v troch náročných funkciách aktívne zapája do formovania urbánnej sociológie a sociológie sídiel a tu sa vlastne začína jeho priekopnícke **obdobie rozvíjania priestorovej sociológie**.

Ako pedagóg vyučoval celkove na piatich vysokých školách ako interný a externý učiteľ.

Publikačná činnosť: Napísal 3 monografie, 6 monografií ako spoluautor (posledná takto vypracovaná spoločne s Petrom Gajdošom vyšla roku 2008 pod názvom Sociálne zdroje lokálneho a regionálneho rozvoja a je zameraná na problémy nášho regiónu, Gemera – Malohontu a Novohradu). Okrem toho napísal 150 štúdií v domácich i zahraničných časopisoch.

Vedecko – organizačná činnosť: Bol členom redakčných rád časopisov Sociológia, Architektúra a urbanizmus, Životné prostredie, Projekt a v rokoch 1990 – 1995 hlavným redaktorom časopisu Sociológia.

V štruktúrach SAV zastával významné posty, okrem iného, v rokoch 1992 – 1999 bol predsedom komisie pre udeľovanie vedeckých hodností DrSc. pre odbor sociológia. Za svoju prácu dostal mnoho ocenení a vyznamenaní, i najvyššieho rangu.

Služby rodnému kraju: Okrem početných výskumov a prác s významom pre celé Slovensko, či od nás vzdialené niektoré lokality (ani ich tu neuvádzame), nemožno obísť jeho pomoc a služby špecificky poskytnuté rodnému kraju, nemožno neoceniť jeho príkladný vzťah k nášmu regiónu, lásku a prítlúnosť k svojmu rodisku, ochotu a obetavosť, nezištnú pomoc mestu konkrétnymi činmi. Uvediem aspoň niektoré prípady v stručnom výpočte:

- Známa Pamätná kniha nás, maturantov tisoovského gymnázia v roku 1947 (v triede bolo 22 Tisovčanov), vznikla r. 1997 a z jeho iniciatívy, on financoval celý náklad a gratis nám ju porozdával. Stala sa historickou pamäťou pre školu i pre mesto a materiálom podkladom pre sociologickú štúdiu o jednej generácii intelektuálov obdobia socializmu.

- Po roku 1989 účinne pomáhal pri architektonickom zušľachtovaní mesta i pri plánovaní jeho ďalšieho ekonomicko – sociálneho rozvoja.

- Inicioval vypracovanie monografie o Tisovci a vypracoval prvý plán jej podoby. Škoda, že ostáva toľké roky nedokončená!

- Od roku 1998 sa stal „hybným motorom“ konštituovania Spolku rodákov a priateľov mesta Tisovec a nadišlo potom aj jeho výkonným funkcionárom.

- Roku 1997 vypracoval pre Nadáciu ETP Slovensko expertízu Tisovec – predpoklady a podmienky rozvoja miestnej filantropie.

- Senzáciou bol v dňoch 28. – 29. januára 1999 v Tisovci usporiadaný seminár k problematike miestneho a regionálneho rozvoja, na ktorý priťahol aj prednášateľov z Anglicka. Bol to prvý

seminár tohto druhu v okrese a zúčastnili sa na ňom primátori, starostovia a pracovníci zo sféry územného rozvoja a životného prostredia. Spomínam si, že prebiehal v príjemnej, takmer familiárnej atmosfére, bez prílišnej oficiálnosti. Mimochodom, takú atmosféru dokázal docent Pašiak vytvoriť vždy pri každej akcii, ktorú organizoval a viedol.

Spolupracoval pri zakladaní občianskych združení v Tisovci, Klenovci a v rokoch 1999 – 2000 bol odborným garantom mikroregiónu Revitalizácia mikrooblasti Rimava a Rimavica.

- V školskom roku 2000 – 2001 sa podujal a dochádzal z Bratislavy vyučovať na Ev. gymnázium v Tisovci sociológiu a vypracoval pre študentov aj materiál Vademecum k základom sociológie.

Rozlúčka: Roku 1997 odišiel docent Pašiak do dôchodku. Ťažko mu bolo pri tej udalosti, ako sám priznáva a upresňuje: „Umenie odísť zo zamestnania som ako tak zvládol, ale čo som nevládol – je umenie odísť z povolania, profesie – to asi nedokážem,“... Ťažko mu bolo lúčiť sa so sestríčkou sociológiou, najmä tou Priestorovou. Ťažko mu bolo na poslednej ceste z pracoviska domou, prechádzajúcou alejou 67 rozrastených stromov – odžitých rokov. Ani sa s ňou sestrou, či láskou svojou, dodnes nerozlúčil. Definitívne nie. Vo svojom odbore ostáva aktívny aj po odchode do dôchodku a so svojimi kolegami sa aj teraz dokáže podieľať na niektorých výskumných projektoch Sociologického ústavu SAV.

Okrem toho prekvapil sociologickú obec šľachetným gestom a unikátnym činom. Ale o tom nech opäť vypovie jeho kolega sociológ Peter Gajdoš: „Väčšina sociológov, najmä študentov VŠ pozná jeho osobnú web-stránku, ktorá je snáď jedinou web-stránkou orientovanou na priestorovú sociológiu nielen na Slovensku, ale i v okolitých krajinách a je asi najviac navštevovanou sociologickou stránkou na Slovensku. Jej neustála aktualizácia a nové netradičné aktivity... dokumentujú nielen záujem J. Pašiaka o sociologické dianie, ale i snahu aktivizovať slovenskú sociológiu a jej prezentáciu v čoraz významnejšom kyberpriestore vytváranom internetom. “

Hľa, čo všetko dokážu zaľúbenci! Aj tí, zahľadení do sociológie.

K vzácnemu životnému jubileu prajeme z Tisovca docentovi Jankovi Pašiakovi dostatok zdravia a naďalej aj iskrivého ducha.

František Bábel

Zápis do prvého ročníka

Prvý februárový štvrtok sme v našej škole privítali nádejných prváčikov so svojimi rodičmi. Niektoré drobce prichádzali veselo a odvážne, niektoré s „tetou trémou“ vo vrecku, ale určite so zvedavosťou, čo ich čaká.

Pri hlavnom vchode vítali našich vzácných návštevníkov dievčence – ôsmačky. Odviedli detičky do školskej jedálne, kde na ne už čakali pani učiteľky z 1.stupňa. Rodičov si odviedli pani zástupkyňa a vedúca MZ do jednej z tried, kde prebehli „papierové“ veci potrebné na to, aby sa malí návštevníci stali skutočnými prvákmi. A všetko sa mohlo začať ...

Privítanie si zobrali na starosť štvrtáci. Podarilo sa im to dokonca vo veršoch! Pani učiteľky sa tiež nedali zahanbiť a pripravili 8 stanovišť s rôznymi školsko-zábavnými úlohami. Zaspievali, či recitovali, trafili loptičkou do levej tlamy,

zapnúť gombík, to nebolo pre deti nič ťažké. Ale zaviazať šnúрку na mašličku, napísať čiarku či kopček, alebo poskladať obrázok, to už vyžadovalo viac námahy. No vždy tu boli pani učiteľky a starší kamaráti, ktorí hneď podali pomocnú ruku. A tak aj geometrické tvary, či priestorové pojmy zvládol každý na „jednotku“. Odmenou okrem sladkých cukríčkov bol tiež pocit spokojnosti a radosti, že všetko dobre dopadlo. Na záver sa miesto známk a pečiatok rozdávali balóniky, medaily a pamätelné listy, ktoré budú deťom pripomínať tento určite zaujímavý deň.

Na našich „novozapísaných“ žiakov sa v septembri tešia pani učiteľky 1.stupňa ZŠ Dr. V. Clementisa v Tisovci.

L. Goldschutterová, vedúca MZ pre 1. stupeň

Oznam

Vážení občania, na základe podnetu z februárového zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Tisovci Vám dávame do pozornosti ustanovenie §8 Čistenie chodníkov a §9 Udržiavanie čistoty a ochrany zelene VZN mesta Tisovec o dodržiavaní verejného poriadku na území mesta Tisovec.

§8 Čistenie chodníkov

1. Právnické a fyzické osoby, ktoré spravujú bytový fond alebo iný nehnuteľný majetok, ako aj majitelia, resp. užívatelia rodinných domov a pozemkov, sú povinní zabezpečiť, aby chodník hraničiaci s nehnuteľnosťou, ako aj schody po celej šírke chodníka, keď nie je chodník, tak pás široký 1,5m hraničiaci s nehnuteľnosťou a potrebný ku chôdzi, bol riadne, včas a v potrebnom rozsahu čistený. Čistenie chodníkov pred obchodmi alebo prevádzkami sú povinné zabezpečiť právnické alebo fyzické osoby, ktoré ich vlastnia alebo užívajú.

2. Počas zimného obdobia sú osoby uvedené v ods. 1) povinné odstrániť z chodníka sneh a poľadovicu, resp. posypať ho vhodnou hmotou, ktorá zdrsňuje námrazu alebo ľad. Zhrňovať sneh

na vozovku je zakázané. Hromady snehu nie je možné tvoriť na miestach, ktoré musia ostať voľné, a to najmä na vstupoch do jazdnej dráhy v mieste prechodu, staniach dopravných prostriedkov a vjazdoch do domov.

3. Chodníky musia byť neustále čisté. Čistením chodníkov sa rozumie povinnosť kropiť a zmetať, odstrániť blato, sneh, odpady a inú nečistotu. Ak sú preto vhodné podmienky, (povrch chodníka, zdroj vody, dostatočná kapacita kanalizácie), vykonáva sa čistenie umývaním alebo splachovaním. Vo zvláštnych prípadoch môže nariadiť mesto iný spôsob čistenia chodníkov. Kropiť je zakázané pri nízkych teplotách, keď je nebezpečenstvo námrazy.

4. Čistenie chodníkov musí byť ukončené v dobe od 1. apríla do 30. septembra do 7,00h a od 1. októbra do 31. marca do 8,00h.

5. Smeti z chodníkov sa ukladajú do odpadových nádob. Zakazuje sa smeti ponechávať na chodníkoch alebo ich zhrňovať na okraj cesty. Sneh sa musí zhrnúť na okraj chodníka tak, aby bol voľný vstup do domov a prístup k inžinierskym sieťam. Odvážanie nahromadeného snehu zabezpečuje fyzická alebo právnická osoba na to určená.

§9 Udržiavanie čistoty a ochrana zelene

1) Udržiavanie čistoty je spoločnou povinnosťou všetkých osôb, ktoré v meste a m. č. Rimavská Píla žijú alebo sa zdržujú.

2) Zakazuje sa akékoľvek poškodzovanie a odcudzovanie verejnej zelene, porastov, stromov, okrasných kríkov a kvetinových záhonov. Každý občan je povinný zdržať sa takého konania, ktoré by bolo na ujmu verejnej zelene alebo zariadení, ktoré sú jej súčasťou.

3) Zakazuje sa voľne púšťať psov, ako aj hydinu alebo iné domáce zvieratá do parkov, na verejné priestranstvá a ulice, kde je vysadená zeleň.

4) Zakazuje sa v mestskej časti umiestňovať stánky, informačné a reklamné zariadenia, mimo plôch, k tomu účelu určených mestským úradom.

5) Výrub stromov na verejnom alebo chránenom území zelene sa bez povolenia príslušného orgánu zakazuje.

6) Na údržbu čistoty a ochrany zelene a užívanie pešej zóny sa vzťahujú technicko-prevádzkové podmienky v Pešej zóne Tisovec, ktoré tvoria prílohu k tomuto nariadeniu.

JUDr. Zuzana Kederová, prednostka MsÚ Tisovec

Pochovávanie basy

Podľa prameňov z obdobia Veľkej Moravy sa u nás v 9. storočí používal termín mjasopust (koniec jedenia mäsa pred pôstom). V Česku sa toto slovo zachovalo ako masopust, na Slovensku sme však neskôr prebrali nemecký názov fašiangy (fašangy), zo slova vast-schane, čo znamená výčap.

zabezpečiť úrodný rok a plodnosť hospodárskych zvierat. Posledné tri dni boli najveselšie a zábavy vyvrcholili v utorok poslednou muzikou pred Popolcovou stredou. Fašiang končil pochovávaním basy. Pri tomto symbolickom pohrebe miestni občania v prestrojení za farára, kostolníka a richtára uskutočnili obrad, pri ktorom bolo veľa plaču, smiechu a zábavy všetkých prítomných.

Vo fašiangovom období bolo na hospodárstve relatívne menej práce. Počas fašiangov sa organizovali zabíjačky, zábavy a tiež sa robievalo veľa svadieb. Ľudia sa obliekali do masiek, ktoré okrem zábavnej funkcie mali aj ochranný význam a mali chrániť proti pôsobeniu negatívnych síl, mali

Inak tomu nebolo ani u nás v Tisovci. Ako po iné roky sa zišli v Tanečnej sále MsKS nadšenci tohto „smútočného aktu“. Po celý sobotňajší večer, až do rána zabávala tancuchtivých smútiacich hostí dychová hudba Hradovanka so svojimi spevákmi. Zábava to bola ako sa patrí.

Mišo Stejskal

P.S.: Za podporu podujatia ďakujú organizátori a DH Hradovanka

Správa o činnosti mestskej polície v Tisovci za rok 2008 (dokončenie z minulého čísla)

2. Represívna oblasť práce MsP:

Príslušníkmi MsP bolo za obdobie od 01.01.2008 do 31.12.2008 zistených celkom 17 páchatel'ov trestnej činnosti, ktorí sa dopustili spáchania celkom 13 prečinov v Tisovci a miestnej časti Rimavská Píla. Jednalo sa o páchatel'ov, ktorí sa svojím konaním dopustili spáchania prečinov porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, / ďalej len TZ/, krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) TZ, ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1) a § 156 ods. 1) TZ, výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. b) TZ, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) TZ, podvodu podľa § 221 ods. 1) TZ, úverového podvodu podľa § 222 ods. 1) TZ a poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1) TZ.

Ako príklad môžeme uviesť prípad dvoch poškodených osôb z Tisovca. Tieto v mesiaci marec 2008 vyplátili neobozretne nemenovanej firme z Brezna sumu vo výške celkom 84.000.-Sk., za dodávku a montáž plastových okien do bytov. Tieto mali byť namontované do konca mesiaca jún 2008. Ale hneď po vyplatení uvedených finančných prostriedkov s firmou viazla komunikácia zo strany firmy, nebolo možné sa im dovolať, po kontaktovaní firmy sľúbili nápravu, ku ktorej samozrejme nedošlo. Až v mesiaci október 2008 sa jedna z poškodených obrátila na MsP. Po tomto oznámení boli získané všetky písomné dôkazy, zmluvy a pod. Tieto boli okamžite odovzdané OO PZ Hnúšťa, kde poškodená podala trestné oznámenie. Po týchto a ďalších krokoch zo strany MsP a OO PZ Hnúšťa, poškodené koncom mesiaca október kontaktovala uvedená firma a v mesiaci november 2008 už mali obe poškodené namontované uvedené plastové okná.

MsP zistila a vykonala prvotné úkony v prípadoch, kedy sa trestnej činnosti dopustili maloleté osoby, t. j. vo veku do 14 rokov. Jednalo sa celkom o 14 maloletých, ktorí sa dopustili protiprávneho konania, z toho maloletí K.B. a J.T. opakovane. Písomné materiály boli odovzdané OO PZ Hnúšťa, oddeleniu sociálnych vecí MsÚ. Taktiež vedeniu ZŠ Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci bolo zaslané písomné upozornenie o protiprávnej činnosti žiakov ZŠ, ktoré konanie zistila MsP počas výkonu služby. V upozornení boli uvedené i návrhy na vykonanie opatrení. Uvedené skutočnosti boli následne konzultované s riaditeľom ZŠ Tisovec Mgr. K. Kérym, ako i s komunitnými sociálnymi pracovníčkami. I na základe týchto poznatkov a upozornení bol maloletý K.B. dočasne umiestnený do reedukačného ústavu a maloletý J. T. čaká ne svoje umiestnenie.

V roku 2008 prijala MsP celkom 226 oznámení od fyzických ako i právnických osôb, ktoré oznámenia sú evidované v protokole udalosti MsP. Všetky oznámenia boli preverené a podľa druhu oznámenia, bolo ďalej prikladané objasňovanie prípadov, prípadne boli vyriešené priamo na mieste. Oznámenia boli podané osobne, telefonicky alebo písomne. Nakoľko už bolo spropagované číslo mobilného telefónu MsP, tak najviac oznámení bolo podaných prostredníctvom mobilného telefónu MsP.

MsP riešila v roku 2007 celkom 145 priestupkov. Jednalo sa o porušenie zákona č. 372/90 Z. z. o priestupkoch, kde prevažovali priestupky na úseku majetku, občianskeho spolunažívania a na úseku porušenia VZN mesta Tisovec. Ďalej to boli priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, proti verejnemu poriadku. Hlavné priestupky proti majetku podľa § 50 ods. 1) Zákona o priestupkoch bolo potrebné dôkladne zadokumentovať. A to z toho dôvodu, že ak sa páchatel' opakovane, v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch dopustil spáchania priestupku proti majetku, už jeho konanie naplnilo skutkovú podstatu prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1) TZ. Preto bolo nutné uvedené prípady riadne zadokumentovať, ako prvotný podklad pre orgány činné v trestnom konaní.

Ďalej to boli priestupky proti poriadku v správe podľa § 46 zákona č.372/90 Z. z., s poukázaním na VZN mesta Tisovec, kde prevažovali priestupky na úseku chovu a držania zvierat, nakladaní s TKO, ako i čistoty mesta.

MsP v uvedenom období uložila za spáchanie priestupkov, ako v zmysle zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch, tak i v zmysle VZN mesta Tisovec blokové pokuty v celkovej výške 62.000.-Sk.

Celkom 8 priestupkov bolo odovzdaných po zadokumentovaní na Obvodný úrad, Odbor všeobecnej vnútornej správy Rimavská Sobota, na predjednanie priestupku. Jednalo sa hlavne o priestupky na úseku majetku a občianskeho spolunažívania. Taktiež uložené pokuty Obvodným úradom Rimavská Sobota sa vrátila do rozpočtu Mesta Tisovec. Nakoľko ale Obvodný úrad Rimavská Sobota nedáva späť na vedomie MsP, komu a v akej výške bola pokuta uložená, nemôžem predložiť štatistiku o tom, v akej výške boli Obvodným úradom

Rimavská Sobota uložené pokuty za spáchanie priestupkov, ktoré odovzdala MsP.

Chcel by som uviesť, že v roku 2008 bola spolupráca medzi MsP a Obvodným úradom Rimavská Sobota na dobrej úrovni. V roku 2008 nebol z Obvodného úradu Rimavská Sobota vrátený MsP ani jeden priestupok, na došetrenie, prepracovanie, a pod. To svedčí o kvalite spracovaných priestupkových spisov, ktoré MsP predkladá so správou z objasňovania priestupku na Obvodný úrad Rimavská Sobota.

Celkom deväť priestupkov bolo MsP uložené podľa § 60 ods. 3 písm. b) Zákona o priestupkoch, štyri priestupky boli odložené podľa § 60 ods. 3 a) cit. zákona. Štyri priestupky boli odovzdané na OO PZ Hnúšťa.

Štyri priestupky boli odovzdané MsÚ Tisovec, na správne konanie. Odložené podľa § 60 ods. 3 písm. a) Zákona o priestupkoch boli štyri priestupky. Oddeleniu Železničnej polície v Brezne bol odovzdaný jeden priestupok. Jeden priestupok MsP-P-3/2008 sa do dnešného dňa nepodarilo vybaviť, voči ktorému priestupca sa nachádza dlhodobá vo Francúzku a jeden priestupok MsP-P-142/2008 nebol doposiaľ ukončený, nakoľko nebola vypočítaná priestupkyňa Mestskou políciou Hnúšťa.

V roku 2008 bola na stanicu MsP predvedená jedná osoba podľa § 10 ods. 2) Zákona o Obecnej polícii. V dvoch prípadoch boli voči páchatel'om použité donucovacie prostriedky, v zmysle ustanovení zákona o Obecnej polícii č.546/1991 Z. z. Použitie donucovacích prostriedkov bolo následne vo všetkých prípadoch vyhodnotené ako oprávnené, v rámci ustanovení zákona o Obecnej polícii č. 546/1991 Z. z. K zraneniam predvádzaných osôb, alebo osôb, voči ktorým boli použité donucovacie prostriedky nedošlo. Jedná osoba bola z Tisovca predvedená do MsP Rimavská Sobota na psychiatrické oddelenie. Bola vykonaná asistencia pracovníkom RZP, ktorí tohto muža museli previesť do MsP Rimavská Sobota vzhľadom na jeho zdravotný stav.

Hliadky MsP v roku 2008 vykonali celkom 25 služobných zákrokov v reštauračných zariadeniach v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla. Jednalo sa o zákroky v reštaurácii Centrál, Caffé Darian, bistre p. Byssa, CSM-Markete, Chate U Macka, výčape Centrál, Krčme U Bera a v bare Steps. Ako i hostinci a reštaurácii Rimavská Píla.

Taktiež v rámci obchádzkových služieb ako i objasňovaní priestupkov, boli zaistené a zistené odčudzené veci a nájdené veci. Jednalo sa o bicykel, detdú kolobežku, osobné doklady, platobné karty, mobilné telefóny, EČ z osobného motorového vozidla a príviesného vozíka. Ďalej boli zaistené ďalšie veci : náhradné diely z podnikov CALMIT s. r. o., závod Vápenka, ŽSR - objekt bývalého RD, a iné.

3. Preventívna oblasť práce MsP :

V preventívnej oblasti pokračuje MsP v uverejňovaní príspevkov v Tisovskom mesačníku. MsP pri riešení problémov spolupracuje so Základnou školou Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci, Evanjelickým gymnázium a SOŠ v Tisovci. So žiakmi uvedených škôl boli v roku 2008 vykonané besedy a to s dvoma špeciálnymi triedami ZŠ Tisovec. Taktiež boli vykonané besedy s chovancami Detského domova v Tisovci.. MsP úzko spolupracuje pri svojej činnosti s komunitnými sociálnymi pracovníčkami. Pracovníčkam je poskytovaná pomoc a asistencia a sú im oznamované prípady, ktoré sa týkajú maloletých páchatel'ov, najmä z neprispôsobivých rodín.

MsP v roku 2008 pokračovala v spolupráci s firmou LAVET s. r. o. Zvolen.

Uvedená firma disponuje laserovým meračom rýchlosti Pro LASER III, s dokumentačným zariadením PL-DOK I. V roku 2008 bolo trikrát vykonané meranie rýchlosti v obci Rimavská Píla

Ďalej boli v rámci preventívnej práce vykonané kontroly podľa VZN mesta Tisovec o chove a držaní zvierat, ktoré kontroly boli zamerané na kontrolu psov. Tieto kontroly budú ukončené začiatkom roka 2009. Okrem kontroly psov vykonáva MsP, po dohode s Ing. Z. Posúchovom i doručovanie písomností občanom, ktorí si nesplnili zákonnú povinnosť a nezaplatili zákonné poplatky MsÚ Tisovec. Jedná sa celkom o 166 doručení, ktoré MsP vykonala a musí ešte vykonať v roku 2009.

Taktiež boli v priebehu celého roka 2008 vykonávané kontroly trvalo neobývaných, prípadne opustených rodinných domov v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla. Taktiež vykonávané kontroly záhradkárskeho osád v Tisovci.

V roku 2008 bolo zistené v troch prípadoch, že sa v rómskej osade v Rimavskej Píle bez povolenia postavili chatrče. MsP taktiež spoločne s odborom výstavby MsÚ vykonávala kontroly a podávala návrhy na zmenu, resp. doplnenie dopravného značenia v meste Tisovec.

MsP na žiadosti Okresného súdu Rimavská Sobota ako i súdnych exekútorov, vykonala doručenie písomných

zásielok povinným v celkom 101 prípadoch.

4. Iná činnosť MsP :

Okrem úloh ktoré pre MsP vyplývajú zo Zákona o Obecnej polícii, Zákona o priestupkoch a ďalších právnych noriem a predpisov, vykonávala MsP i nasledovné činnosti :

- vybavenie telefonickými žiadosťami z MsP Hnúšťa, že A.M. Z Tisovca si má prevziať maloletého syna, ktorého „zabudla v MsP“,
- vybavená náhrada škody vo výške 3.650.-Sk za zranenie poľovného psa, Poľovnej spoločnosti Tisovec – Hradová,
- vybavená náhrada škody za pohrýznutie maloletej dievčiny psom majiteľa Š.C., vo výške 1.600.-Sk,
- vykonané pátranie po ušlej chovankyni Detského domova Trstie, na žiadosť pracovníčok DD Tisovec,
- vykonaná asistencia pracovníčkam ÚPSV a R Rimavská Sobota pri umiestnení maloletého K.B. do reedukačného domova,
- upozornenie strážnej služby CSM a. s. - horný závod, na poškodenie oplotenia závodu ktoré poškodenie využívali páchatelia, na odcudzovanie železných častí v objekte,
- fyzicky prehrabaná skládka na mieste zv. Stará štreka, kde sa takto podarilo nájsť písomný dôkazový materiál o pôvodcovi časti skládky,
- poskytnutie prvej pomoci a následné privolanie RZP zranenému J.B. na ulici Francisciho,
- poskytnutie prvej pomoci a následné privolanie RZP zranenému J.D. na ulici Daxnerovej,
- zabezpečenie futbalového zápasu FK Tisovec – FK Poltár, ktorý bol vyhodnotený ako rizikový,
- riešenie situácie s maloletými osobami z neprispôsobivých rodín, ktorí sa pohybovali neoprávnené po reštaurácii Centrál, žiadali jedlo a obťažovali zákazníkov,
- zistené poznatky k usmrteniu neb. p. T. z Tisovca, ktorého v roku 2004 usmrtil doposiaľ nezistený páchatel', na nezistenom motorovom vozidle,
- zisťovanie stavu staršej pani z ulice Francisciho, na žiadosť jej synovca z Košíc, ktorý sa dlhší čas nemohol s ňou spojiť telefonicky a mal vážne obavy o jej zdravie,
- zabezpečovanie miest dopravných nehôd v Tisovci,
- kontrola zimnej údržby v januári 2008,
- v januári 2008 zistené, že na mestských WC je prasknuté vodovodné potrubie a voda nekontrolovateľne tiekla do objektu, vykonané opatrenia na odstránenie závary,
- na telefonickú žiadosť konateľky ovčej farmy Proč v Prešovskom kraji, vykonané zisťovanie pobytu J.D. v Tisovci, ktorý bezdôvodne opustil pracovisko a tým vystavil nebezpečenstvu stádo oviec a jahniat, ktoré mal v opatere,
- poskytnutie prvej pomoci a privolanie RZP k zraneným J.S. a M.J., ktorý v nočných hodinách v podnapitom stave ležali na vozovke, na ulici Jesenského a obaja boli zranení,
- riešenie vývozu drevenej hmoty z CHKO Hradová, na žiadosť ochráncov,
- zaistený pes bojového plemena, čistokrvný, ktorý sa voľne pohyboval bez náhubku v lokalite Bánovo, pes po odchycení ďalej odovzdaný MVDr. Grábovej až do doby, kedy si ho prevzal majiteľ z Pohronskej Polhory, ktorému pes ušiel,
- pátranie po nezvestných osobách z Tisovca,
- zabezpečovania cestnej premávky, pri konaní pohrebov v dome smútku v Tisovci,
- vykonanie doprovodu nadrozmerného nákladu, pracovného stroja z Tisovca na Bánovo a späť,
- vykonávanie asistencií, pri občiansko právnych sporoch, na žiadosť niektorej zo strán,
- prvotné úkony na miestach nálezů, nebohých občanov nášho mesta,

V neposlednom rade MsP v sledovanom období zaisťovala verejný poriadok, ako i priebeh rôznych verejných kultúrnych podujatí, ako i spoločenských akcií, ktoré sa konali na uzemi mesta, prípadne ktoré organizovalo Mesto Tisovec :

- Dni mesta Tisovec,
- Deň obce Rimavská Píla,
- Koncert hudobných skupín v areáli SOŠ Tisovec,
- Zabezpečovanie konaných tisovských jarmokov,
- V spolupráci s usporiadateľmi, bol zabezpečovaný verejný poriadok v okolí MsKS, počas stúžkových slávností v mesiaci december 2007,
- Zabezpečenie verejného poriadku v okolí MsKS, pri konaní rôznych spoločenských akcií, ktoré organizuje oddelenie kultúry MsÚ,

V rámci spolupráce a súčinnosti s Policajným zborom SR, MsP spolupracovala hlavne s OO PZ Hnúšťa. Ďalej taktiež s OR PZ Rimavská Sobota, Železničnou políciou Brezno a Banská Bystrica.

Čo sa nám nepodarilo:

Nepodarilo sa nám eliminovať páchanie priestupkov na úseku odpadov, t. j. vytvárania nelegálnych skládok odpadu, najmä tuhého komunálneho odpadu.

Ján Martiniak, náčelník MsP

Základná škola Dr. V. Clementisa I. polrok máme za sebou!

Prvý polrok školského roka 2008/2009 sa skončil 31. januára 2009 a aj touto cestou by sme Vás chceli oboznámiť s tým, čo všetko naši žiaci a aj pedagógovia stihli a zvládli.

September:

2. septembra sme slávnostne zahájili nový školský rok. Pred budovou ZŠ sa stretlo 411 žiakov, kde ich privítal pán riaditeľ Mgr. K. Kéry, pán primátor Ing. P. Mináč, riaditeľ ZUŠ Mgr. M. Matucha a predsedníčka Rodičovskej rady M. Kojňoková. Osobitné úvítanie sa dostalo našim novým prváčikom – kde starší žiaci odovzdali ich triednym učiteľkám „kľúče“ od prváčkových tried. Ešte to isté dopoludnie sa žiaci II. stupňa zúčastnili na námestí osláv SNP.

Učenie sa rozbehlo naplno v 11 klasických triedach, 5 špeciálnych triedach a v dvoch oddeleniach Školského klubu. Do radov pedagógov pribudli dve nové kolegyně- Mgr. Juliana Mitterová (matematika, fyzika) a Mgr. Marianna Resutíková (špeciálna trieda).

Učenie – mučenie nezačalo len pre žiakov, ale aj pre niektorých pedagógov, ktorí si dopĺňali kvalifikáciu a zúčastňovali sa rôznych cyklických vzdelávaní: Mgr. J. Jurčíková – ukončila vzdelávanie a získala certifikát „Projektová manažérka“

Mgr. G. Kéry – dopĺňa si kvalifikáciu: Špeciálna pedagogika – pedagogika mentálne postihnutých

Mgr. D. Dianišková – dopĺňa si kvalifikáciu na etickú výchovu

Ing. M. Kochanová – dopĺňa si kvalifikáciu na geografiu

Z. Dolinajová – dopĺňa si kvalifikáciu na anglický jazyk

Mgr. M. Pánis – cyklické vzdelávanie „Ako rozvíjať kompetencie žiakov k zdravému životnému štýlu“

Mgr. D. Dianišková – cyklické vzdelávanie „Ako postupovať pri integrácii žiakov so ŠVVP“

Ing. E. Rošková – cyklické vzdelávanie „Protidrogová prevencia“

Odborné semináre – pre vedúcich divadelných súborov (Mgr. Pastýrová), Astronómia pre všetkých (Ing. Kochanová), Súčasnosť a perspektíva vidieckeho školstva (Mgr. Kéry), seminár k učebnici prírodovedy (Mgr. Pastýrová).

Oktober:

Prvý októbrový týždeň si žiaci prvého stupňa pod dozorom triednych učiteliek prezreli výstavku ovocia a zeleniny v MsKS, ktorú pripravil Klub dôchodcov.

Výstavku jesenných plodov pripravili vo vestibule školy aj naši žiaci pod vedením Ing. E. Roškovej.

8. 10. si pre žiakov ZŠ pripravila výchovný koncert o Eugenovi Suchoňovi ZUS

9. 10. sa konalo celoškolské Rodičovské združenie.

16. 10. sme si na škole pripomenuli Svetový deň zdravej výživy a zorganizovali sme tzv. „Deň jablka“ – prvé ročníky si usporiadali EKO-hry v prírode, žiaci druhého stupňa si pripravili krátky referát o zdraví a počas veľkej prestávky rozdávali všetkým žiakom jablčka.

17. 10. si žiaci preopakovali základy dopravnej výchovy a topografie v rámci cvičenia Ochrana človeka a prírody (OČAP). Následne si to hneď preverili aj v praxi – na Krivej.

21. 10. sa niektorí žiaci 8. a 9. ročníka zúčastnili pod vedením Mgr. K. Hutkovej a PaedDr. M. Kubinskej „Burzy informácií o trhu práce“, ktorú v Rimavskej Sobotě organizuje ÚPSVR.

20.-24. 10. 2008: Európsky týždeň lesov. Žiaci pripravili vo vestibule výstavku, konala sa beseda s p. Ondrejkom pre žiakov piateho ročníka. Prezentácia detí deťom – aktivity pre žiakov prvého stupňa pripravili pod vedením Ing. E. Roškovej žiaci druhého stupňa.

27. 10. Medzinárodný deň školských knižníc. Mgr. M. Slobodová, Mgr. L. Sihelská pripravili „Hodinu s Ezopom“, kde p. D. Kojňok (člen DS Daxner) čítal žiakom Ezopove bájky. Ten istý deň si pripravila pre žiakov 9. ročníka prezentáciu SOŠ Tisovec.

28. 10. sa konala prírodovedná exkurzia pre žiakov 4. ročníka do Hvezdárne v RS, ktorú organizovala Mgr. T. Katreniaková a Mgr. A. Demianová.

Ten istý deň, v rámci Mesiaca úcty k starším, pozdravili žiaci obyvateľov Domova sociálnych služieb. Celá akcia bola pripravená v spolupráci s MŠ a ZUŠ.

29. 10. si špeciálne triedy pripravili Deň športu.

30.-31. 10. sme si všetci užívali jesenné prázdniny.

November:

3. 11. Pripravili triedne učiteľky prvých ročníkov pre svojich žiakov dopravnú akciu.

Beseda s MUDr. M. Bindasovou pre špeciálne triedy na tému „Hygiena a ochrana zdravia“

6. 11. prebehlo KOMPARO – testovanie vedomostí žiakov piateho ročníka. Je to celoslovenské testovanie vedomostí žiakov z predmetov matematika, slovenský jazyk a všeobecných študijných predpokladov.

7. 11. Beseda pre žiakov 9. ročníka na tému

profesionálnej orientácie, ktorú viedla p. Matejová, pracovníčka ÚPSVaR v RS

10. 11. sme sa pobavili na divadelnom predstavení „Profesor Indigo“ v podaní Divadelného súboru Maska zo Zvolena. Profesor Indigo nás zábavnou formou poučil, že „najlepšie päsťe sú – prepáč, prosím, ďakujem“.

11. 11. sa boli predškôláci z MŠ pozrieť „ako to v tej našej škole chodí“ a čo aj ich o malú chvíľu čaká.

14. 11. sa traja žiaci našej školy zúčastnili v RS seminára pre talentovaných žiakov.

18. 11. sa začali rekonštrukčné práce v telocvičniciach. Rekonštrukciu realizovala firma Stavart z RS.

(K dnešnému dátumu sa práce blížia ku koncu a v druhom polroku sa môžeme tešiť na nové telocvičnice.)

21. 11. Vybraní žiaci sa zúčastnili exkurzie – Obcami mikroregiónu Muránska Planina, ktorú pripravila PaedDr. M. Kubinská a Bc. I. Milecová. Táto exkurzia sa konala v rámci projektu o MP a výstupom z projektu, okrem iného, je aj zborník „Povesti a legendy Muránskej planiny“, ktorý vytvorili žiaci (zozbierali povesti a ilustrovali ich).

24. 11. sa žiaci špeciálnych tried zúčastnili besedy s príslušníkmi mestskej polície v ich priestoroch.

25. 11. sa na našej škole konalo 2. kolo volejbalovej súťaže Minimavolley. (Minimavolley je celoročný projekt, v rámci ktorého sú štyri kolá - štyri volejbalové družstvá si zmerajú sily. Tri družstvá sú z Hnúšte a jedno družstvo z Tisovca. V rámci tohto projektu môže získať naša škola volejbalové lopty a siete.)

25. 11. Pre žiakov 9. ročníka sa prišla prezentovať SOŠ z RS

28. 11. Centrum psychologického poradenstva z RS robilo testovanie žiakov 9. ročníka, ktoré sa týkalo profesionálnej orientácie.

December:

5. 12. Mikulášska šaráda – každoročne pripravovaný program, na ktorom „praská kinosála vo švíkoch“, pretože všetci chceme vidieť našich žiakov a ich výkony každého druhu – dramatické, tanečné, recitačné, športové, ... Tento rok Mikuláš dostal chrípku a Čert sa tešil, že sa deťom nebudú rozdávať mikuláške baličky, ale sa mu to našťastie nepodarilo!

10. 12. „Pasovanie prvákov“ – slávnostné prijatie žiakov prvých ročníkov staršími spolužiakmi. Štvrtáci si pod vedením svojich triednych učiteliek pripravili uvítacie básničky, príhovor a spomienky na svoje školské začiatky. Predviedli veselé tanček, zaujali prvákov peknými básničkami a potešili vlastnoručne vyrobenými darčekom. Prváci v rôznych súťažiach dokazovali svoju šikovnosť a zručnosť. Prezentovali sa pesničkami a básničkami. Svoje sľuby dané štvrtákovi spečatili svojimi podpismi a odtlačkami prstov na pamätnú listinu. Oficiálna časť vyvrcholila diskotekou.

12.-13. 12. školenie „Baltík“ – školenie pripravili a viedli pani učiteľky zo ZŠ v Košiciach. Baltík je programovací jazyk pre žiakov a v rámci dvojdného školenia sa hu zúčastnilo 8 žiakov a traja pedagógovia.

16. 12. testovanie EXPERT – 18 vybraných žiakov sa testovalo z troch oblastí.

17. 12. Beseda s pánom Kubínom na tému „Príkrmovanie zvierat v zime“ pre štvrtý ročník.

17. 12. Beseda „Sladkosť závislosťou a múdre telo“ pre žiakov prvých ročníkov. Besedu organizovalo Centrum výchovnej a psychologickéj prevencie z RS.

Prednáška – Drog

15.-19. 12. Bezpečnosť detí na cestách

16. 12. Deň otvorených dverí EGT – zúčastnili sa vybraní žiaci 8. a 9. ročníka.

18. – 19. 12. špeciálne triedy piekli vianočné medovníčky a pripravili si Vianočnú besiedku pre rodičov.

Začiatkom decembra uskutočnila akcia dopravnej polície z RS „Bezpečnosť detí na prechodoch a v okolí autobusovej zastávky pred začiatkom a na konci vyučovania“.

Tento mesiac sa na škole začal realizovať projekt „Baterky na správnom mieste“ v rámci ktorého sa bude uskutočňovať zber použitých bateriek (nebezpečný odpad).

Január:

Vyučovanie v januári sme začali veľmi príjemne 7.– 8. 1. sme mali riaditeľské voľno.

14. 1. Beseda „Stop škane“ pre tretí a štvrtý ročník, ktorú pripravilo Centrum výchovnej a psychologickéj prevencie z RS.

15. 1. sa žiakom deviateho ročníka prezentovala SOŠ z Revúcej.

22. 1. Beseda „Ako sa efektívne učiť“ pre žiakov šiesteho ročníka organizovalo Centrum výchovnej

a psychologickéj prevencie z RS.

„Deti deťom“ v rámci tejto akcie sa na našej škole vyzbieralo okolo 2 000 Sk a za ne sa zakúpil DVD prehrávač pre DD Dalmatín v Tisovci.

28. 1. Beseda „Dospievanie“ pre žiakov siedmeho ročníka organizovalo Centrum výchovnej a psychologickéj prevencie z RS.

28. 1. sa žiaci druhého stupňa zúčastnili osláv Oslobodenia Tisovca na námestí.

29. 1. si žiaci prvého stupňa pozreli divadelné predstavenie „Sedem kozliatok“

Vo štvrtok (29. 1.) rozdali pani učiteľky triedne žiakom vysvedčenia a **I. polrok máme za sebou!**

Na záver ešte prehľad súťaží, ktorých sa zúčastnili naši žiaci:

Športové

Cezpoľný beh – okresné kolo – družstvo mladších žiakov sa umiestnilo na 2.mieste (J. Rosiar, L. Manica, M. Sirota), družstvo mladších žiačok získalo 2.miesto (R. Magyarová, P. Zvarová, K. Dušová), starší žiaci získali 2.miesto (M. Perenčaj, M. Nagaj, M. Korytiak), staršie žiačky sa umiestnili na 9.mieste (L. Šupková, B. Muráriková, K. Bysterská)

Viacboj všestrannosti – 1.ročník (M. Kubinec 2.miesto, M. Perenčaj 4.miesto, M. Zelenáková 7.m., L. Boháčiková 4.m.), 2.ročník (J. Dianiška 8. m., K. Dianiška 4.m., J. Dovolavá 3.m., N. Buchtová 5.m.), 3. ročník (R. Buchta 7.m., M. Hepka 2.m., N. Danková 9.m.), 4. ročník (D. Caban 6.m., F. Boháčik 13.m., M. Bysterská 5.m., V. Matulová 3.m.), mladšie žiačky (T. Pavková 5.m., P. Zvarová 4.m.), staršie žiačky (L. Šupková 4.m.), mladší žiaci (J. Rosiar 10.m.) starší žiaci (J. Matula 2.m.), Juniori (M. Perenčaj 2.m.)

Strelba zo vzduchovky – okresné kolo (1. miesto – J. Maro, L. Mydlo, M. Manica, 2.miesto – F. Laššáková, R. Dianišková, J. Hrušková), krajské kolo (zo 14 družstiev sa naše družstvo umiestnilo na 8. mieste)

Futbalový turnaj o pohár riaditeľky ZŠ P. H. Hostinského v RS – naše družstvo získalo 2. miesto.

Literárne

Timravina studnička – celoslovenské kolo (B. Dianišková, VI. A)

Šaliangy Matko – na okresnom kole uspela naša žiačka 3.ročníka B. Guzmová.

Hudobné

Minihviezdička – oblastné kolo (J. Koziaková získala 2. miesto)

Prírodovedné (k dnešnému dátumu prebehli len školské kolá a úspešní riešitelia pokračujú na okresné kolo) Pytagoriáda, Matematická olympiáda, Geologická a geografická olympiáda.

Anglický jazyk

Olympiáda z AJ – školské kolo (zúčastnili sa 16 žiaci). Okresné kolo prebehlo v RS, našim trom žiačkam sa nepodarilo umiestniť na prvých miestach.

Ing. M. Kochanová

Rodisko

Tisovec je krásne mesto, dobre sa v ňom miesi cesto.

Pekárne tu máme dve, pečie sa v nich výborne.

Hradová, veľikánsky vrch, veľký ako valibuk.

Smerom dole okres máme, Rimavskú Sobotu, Chodíme tam na nákupy každú druhú sobotu.

Celý okres veľký dost', spoznajme ho pre radosť.

Ešte väčší máme kraj, tróni v srdci Slovenska, známa Banská Bystrica, a verte mi, že je to raj.

Denis Vengrín, VI.A

Triky a klamstvá v mojej kuchyni.

Nedávno ma moji priatelia vyprovokovali opäť si zalistovať v mojom múdrom zošitku receptov. Ohlásili sa ku mne na návštevu a na moju zbytočnú otázku, čo mám pripraviť na večeru, som dostala odpoveď, že vraj lokše s husacinou. Tíško som preglgla. To by som si dala aj ja. Pripomenulo mi to husacie hody v Slovenskom Grobe pri Bratislave.

Vedela som však, že je to zo strany mojich priateľov malá provokácia v podobe „múdrej“ odpovede na moju „múdrú“ otázku. Po zložení telefónu mi začal v hlave vítať čertík. Prekvapím ich. Na kúpu husi mi však po nedávnych vianočných sviatkoch neostali prostriedky. Vďaka „klamstvu“ predsa len budem mať v zálohe pripravené lokše s „husacinou“. Lokše mi nerobili starosť, lebo ich už dostať hotové v supermarketoch. Keď sa doma ohrejú, hoci aj na keramickej varnej doske a potru sa teplé bravčovou masťou alebo maslom, sú báječné. Môžu sa plniť sladkými alebo slanými náplňami. Čo ale s tou husacinou? Tu mi pomohol recept od mojej svokry, ktorá roky pracovala v Maďarskej reštaurácii v Bratislave. Recept jej prezradil tamjší šéfkuchár. Pomáhali si ním vraj vtedy, keď akosi na socialistickom trhu nebolo dostať husi aj s vnútornosťami.

Falošná husacia paštéta:

½ kg bravčovej pečienky

¾ kg neúdennej bravčovej slaniny

1 kelímok šľahačkovej smotany

5 vajec

1 čajová lyžička soli

½ čajovej lyžičky mletého čierneho korenia

Bravčová pečienka a slanina sa zomelú na mäsovom mlynčeku: Pomletú zmes si dáme do väčšej misy, kde môžeme pohodlne miešať. Pridáme surové vajcia, šľahačkovú smotanu, soľ a čierne korenie. Všetko dobre premiešame a vyklopíme do pekáča. Dáme piecť do rúry vyhriatej na 200 stupňov. Po 10 min. skontrolujeme, mierne rozhrnieme, či je už zmes celá prepečená. Ak je stred červený, pokračujeme v pečení. Dlhšie sa pečie, ak je pekáč menší a vrstva vyššia. Nepečieme však dlho. Po upečení, hneď za horúca, zmes postupne rozmixujeme v mixéri a ukladáme do zaváracích fľaš alebo kelímkov. Z uvedeného množstva mám 2 zaváracie sedemdecové fľaše a jednu trojdecovú. Nemusíte sa trápiť so sterilizovaním. Táto paštéta sa nehodí na dlhšie skladovanie mimo chladničky. Je tak výborná a chuťovo skutočne pripomína husaciu pečienku, že keď sa do nej rodina pustí, ani nie je čo skladovať. Ani mne nič neostalo po návšteve mojich priateľov.

Z Katkinej kuchyne

Tak a prezradila som vám môj najväčší kuchynský trik. Pridám ešte zopár ďalších, ktoré mi pomáhali niekoho alebo niečo prekabátiť.

Cibuľa – v začiatkoch svojho kuchárčenia som sa tránila s „nadrobno“ nakrájanou cibuľou. Poznáte to - cibuľa sa pod nožom rozpadá, oči slzia a výsledok je na hony ďaleko požiadavke „nadrobno“. Trik: pri šúpaní cibule neodstráňte koniec s korenkami. Na krájanie použite silnejší, obľý, riadne ostrý nôž. Začnite krájať v smere rastu lístkov cibule jemné plátky tak, aby ste mali koreňový koniec bližšie k sebe a nekrájajte až do konca. Cibuľa tak ostane vo svojom tvare, môžete ju ľahko otočiť a krájanie jemných kúskov dokončiť priečnymi rezmi. Dobré ostrý nôž je zárukou, že nad cibuľou zvíťazíte. Tam, kde sa konzumuje surová, v šalátoch a nátierkach, je skutočne príjemnejšia.

Deti často ohŕňajú nos nad chuťou varenej cibule v jedle, ale bez cibule sa nedá poriadne variť.

Trik: pri dusení cibule ju hneď osolte – ľahšie sa v jedle rozvarí a neostane po nej ani pamiatka. Ak predsa len nechcete riskovať jej objavenie, duste cibuľu samostatne. Minimálne ju dvakrát samotnú podlejte a až keď je mäkká, tak pridajte mäso alebo zeleninu a pokračujte v príprave jedla podľa bežného predpisu. Rozmary detí treba znášať trpezlivo, jedlo je dôležitá súčasť vzťahu rodičov a detí. Neoplatí sa nič nasilu lámať cez koleno, ale ani sa nenechať terorizovať. Vymysliť spôsob, aby sa vlk nažral a ovca ostala celá, je prvým krokom ku vzniku kulinárskych trikov.

Prihorelo mi to – častý to údes začínajúcich gazdiniiek, ale pritrafiť sa aj pokročilým. Chuť a vôňa prihoreného mäsa, zeleniny alebo omáčky nie je nič, čo by lahodilo. Pokiaľ ste sa spamätali včas, jedlo preložili do čistého hrnca, radosť so záchranou neraz kalí chuť pripáleniny. **Trik:** pomôžete si sušenou zelerovou vňaťou. Stačí jednu celú sušenú vetvičku vložiť do jedla. Pred podávaním sa dá ľahko z jedla vybrať. Zachráni dokonca aj situáciu, keď ste do jedla pridali nejaké korenie, ktoré prehlúšuje ostatné chute. Zelerová vňať je zázračná bylina, dokáže neutralizovať prebytočné chute v jedle. Mám v kuchyni vždy po ruke celé sušené zelerové listy. Keď sa mi stane pohroma pri dusení mäsa, varení omáčok alebo dusení zeleniny, zelerová vňať to zachráni. Nie je však všemocná - pripálený puding alebo varené sladké jedlá, nezachráni nič. Môjmu psovi však chuť aj to a katastrofa sa nekoná.

Šúpané paradajky – Menšie deti často neradi jedia lečo. Ohŕňajú nosom, keď len počujú slovo „lečo“. Alebo okamžite ako uvidia paradajkovú šupku v jedle, je to pre nich povelom odložiť tanier. Uznávam ich argumenty. Spomínam si na

situácie, keď mi šupka z leča uviazla v hrdle a okamžite ma napínalo. Nič príjemné. **Trik:** paradajky pred varením zbavujem šupky. Je to iba o trošičku viac práce, ale stojí to za to. Pripravím si hrniec s vriacou vodou. Paradajky postupne pár sekúnd nechám ponorené vo vriacej vode. Vyberiem dierkovanou lyžicou a po miernom vychladnutí ošúpem. Deti vám pri tejto práci budú iste nápomocné – šupky sa ľahko sťahujú, teplé paradajky sa smiešne kľžu v rukách. Skrátka milá patlačka, ktorú deti majú radi. Stojí to za to, takéto paradajky v jedle nikoho nebudú napínať.

Čas pokročil, došli mi už inšpirácie na písanie. Akosi si teraz na ďalšie triky neviem spomenúť. Mám hlavu zahľtenú spomienkami na chvíle, kedy sa okolo mňa motali deti. Nikdy som sa o nich nedozvedela viac a oni zo mňa najviac čerpali vtedy, keď sme spoločne robili nejakú zmysluplnú činnosť. Zmocňuje sa ma nostalgia. Najlepším liekom je dopriať si niečo z horkej čokolády. Idem si spraviť moju čokoládovú „myšku“. Pre potešenie si ju urobte aj vy. V jej recepte je tiež schovaný jeden trik.

Čokoládová MYŠKA

1 tablička čokolády na varenie

2 vajíčka

1 kelímok smotany na šľahanie

2 PL práškového cukru

1 stužovač šľahačky

¼ kávovej lyžičky soli

Tabuľku čokolády položíme do misky s rovným dnom a zalejeme ju vriacou vodou tak, aby bola ponorená. Vriacu vodu lejeme do misky mimo čokoládu. Nebojte sa, čokoláda sa vo vriacej vode nerozplynie, len sa voda jemne zafarbí. Vajíčka rozdelíme na bielka a žĺtka. K žĺtkom pridáme 2 PL práškového cukru. Elektrickým šľahačom si vyšľaháme bielka so soľou na tuhú penu. V ďalšej nádobe šľahačku so stužovačom. Žĺtka s cukrom ušľaháme do peny. Z čokolády opatrne zlejeme vodu, v závere je dovolené použiť prst na jej pridržanie. Pridáme ju k žĺtkom. Šľahačom zmes vyšľaháme. Ďalej budeme pracovať len s vareškou. Do čokoládovej zmesi opatrne vmiešame šľahačku a penu z bielkov. Nemiešať dokola! Len zmes ľahko nadvihovať, pokiaľ sa všetko nespojí. Miska čerstvej zmesi hneď dušu poteší a táto potecha je hotová za 15 min. Ak zmes necháte vychladnúť v chladničke, je tuhá a ľahko sa z nej vytvarujú kopčeky pomocou naberačky na zmrzlinu. „Myšky“ majú najradšej, keď sú obložené zaváranými hruškami, nevadí im ani obloha z piškót.

Dobrá chuť a želim úspech pri zvládání jarnej únavy.

Katarína Gromová

Lyžiarsky výcvik

Dňa 9.2.2009 to začalo. Začal sa deň plný očakávaní a zážitkov. Všetci sme už boli o 7:45 pred školou s plnými taškami. Nikto nevedel, čo bude. Nasledovala cesta na Zbojská. Keď sme dorazili, všetci sme sa presunuli do haly v chate. Zložili sme si tašky a nasledovalo rozdeľovanie do izieb. Boli sme rozdelení tak, ako sme chceli. Presunuli sme sa do izieb a vybali. Po hodinke nasledoval presun na svah a delenie do skupín. Každý ukázal čo vedel, aj keď tam boli menšie problémy s lyžami, ale nakoniec sa to všetko urovnalo a išlo sa lyžovať. Prvý deň bol dosť náročný na nohy, predsa len 4 hodiny denne na svahu boli dosť náročné. A potom nasledoval obed. Keď nám priniesli obed, vďaka detí malo „usmiate tváre“. A zase nasledovala hodinka oddychu. Po hodine sme išli opäť na svah. Nás lyžiarov mal pán učiteľ Pánis- „Jacky Chan“ a my jeho skupina – „Ninjovia“. Druhú skupinu viedol pán učiteľ Petrok volali sa „Kamikadze“ a to len preto, lebo tam bol Patrik Kriška. Slabších lyžiarov mali na starosti pani učiteľka Gabika Kéry a pani učiteľka Božena Posuchová. Po vyčerpávaní dní nasledoval spánok. „Konečne!“

Druhý deň budíček 7:30 po prvom dni svalovka. Joj, tak nás boleli nohy,

že sme nevládali chodiť. Po budíčku raňajky. Po výdatných raňajkách presun na svah, večera a takto to šlo každý deň. V utorok čiže druhý deň nás navštívil pán riaditeľ. Po chodbe krik, ale keď vystúpil na chodbu všetko stíchlo. Nikto ani necekol. Každý večer sme mali nejaké aktivity. Vo štvrtok večer nasledoval karneval. Keď sme sa presunuli do jedálne, predstavili všetky masky. Bola tam sranda, ale museli sme sa ísť prezliecť. Bolo nám teplo. Učiteľia mali srandovné masky. P. učiteľka G.Kéry bola futbalista, jej maska bola fakt super, p. učiteľ Petrok ani nevedel čo je, a p. učiteľ Pánis bol Pamela Anderson. Za štvrtkom nasledoval piatok. A to znamenalo koniec nášho lyžiarskeho výcviku. V piatok ráno sme sa všetci pobalili, ale ešte sme išli na svah. Po dvoch hodinách nasledoval obed a potom odchod. Všetci sme nastúpili do autobusu a išli sme do Tisovca. Privítal nás pán riaditeľ a naši rodičia. Z autobusu sme vystúpili veľmi smutní. Bolo nám všetkým ľúto za super týždňom. Zažili sme v ňom veľa zábavy. Už sa tešíme na budúci lyžiarsky výcvik. „A na koniec?“ Chcem sa poďakovať učiteľom za týždeň dobrej lyžovačky. Budeme naň vždy spomínať.

Gabika Rosiarová VI.A

Predám 3-izbový tehlový byt v osobnom vlastníctve. Prerobený – kúpeľňa, podlahy, plastové okná. Cena dohodou.
0949 807087

Kúpim garáž v Tisovci, sídlisko Hradová a okolie. Cena dohodou.
0907 425663

Kúpim rodinný dom v Tisovci.
0907 425663

Firma CESTNÉ A STAVEBNÉ MECHANIZMY TISOVEC A.S.
so sídlom: Daxnerova 756, 980 61 Tisovec ponúka mechanizmy na prepravu a výkopové práce
Stavebné mechanizmy:

- Pel Jop
- UDS
- HON

- Autožeriav AD 20

Nákladné vozidlá:

- Liaz – valník 13 t
- Iveco – valník s plachtou 3,5 t
- Tatra – sklápač

Preprava osôb: - autobus Karosa – počet miest 43

Kontakt: CSM Tisovec a.s. oddelenie dopravy

Telefón: 047/5494400

Fax: 047/5494311

Mail: doprava@csmtisovec.sk

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V MARCI

10.3.
utorok
19.00

Súmrak - USA

Hrajú: Kristen Stewart, Robert Pattinson, Billy Burke, Ashley Greene... České titulky.

Romantický horor, MP od 12 r, 122 min., 1,70 €

17.3.
utorok
19.00

Pokoj v duši – Slovensko

Hrajú: Attila Mokos, Roman Luknár, Jan Vondráček, Helena Krajčiová, Jaromír Hanzlík, Ľubo Roman...

Dráma, MP od 15 r., 95 min., 1,85 €

24.3.
utorok
19.00

SAW 5 – USA

Hrajú: Tobin Bell, Costas Mandylor, Scott Patterson, Betsy Russell, Mark Rolson... České titulky.

Horor / triler, MP od 15 r., 92 min., 1,70 €

31.3.
utorok
19.00

Ženy – USA

Hrajú: Meg Ryan, Annette Bening, Eva Mendes, Debra Messing, Bette Midler... České titulky

Komédia, MP od 12 r., 115 min., 1,70 €

Prípravujeme na apríl 2009

7.4. Sex Drive komédia

21.4. Ružový panter 2 rodinná komédia

28.4. Snežienky a machri po 25.rokoch komédia

Spoločenská rubrika od 1.7.2008 do 31.12.2008

Narodení:

Lukáš Bañas, Peter Bálint, Brendon Bálint Krešne, Marek Belica, Olívia Čipková, Rudolf Keleti, Matúš Krupa, Jonatan Magyar, Ivan Mušuka, Andrej Oláh, Veronika Radičová, Linda Samková, Imrich Štulajter, Laura Tremmelová, Tamara Vassová, Richard Zvara.

Zomrelí:

Anna Ballová, Matilda Buranská, Pavel Caban, Cyril Galát, Terézia Guzmová, Mária Hudecová, Mária Koncošová, Helena Kováčová, Zuzana Krajčiová, Ján Kriška, Viera Krišková, Ladislav Lokša, Emil Manica, Júlia Michalidesová, Mária Mizeráková, Terézia Pavlikovská, Mária Pohorelská, Pavel Pohorelský, Júlia Severíniová, Júlia Slaštanová, Božena Šatarová, Anton Štulajter, Viera Tokárová.

STOLNOTENISOVÝ KLUB TISOVEC

Vás pozýva na

XIII. MAJSTROVSTVÁ TISOVCA V STOLNOM TENISE

dňa 21.3.2009 (sobota) v telocvični ZŠ

Kategórie: registrovaní muži, neregistrovaní muži, ženy, deti

Dvojhry, štvorhry

Začiatok o 8:30

Štartovné: dospelí 2,50€/deti 1€

Vlastná rakетка a športová obuv sú podmienkou!

Pozor, špecialita!

Pre každého účastníka bude pripravená špeciálna domáca kapustnica!

Ponuka palivového dreva

Predávame palivové listnaté a ihličnaté drevo.

Listnaté: 1 prm 25,50 € s dovozom

Ihličnaté: 1 prm 17,50 € s dovozom

Bližšie informácie na č.t. 0903 449134 p. Martin Hudec

Pozývame Vás na výročnú členskú schôdzu SZTP, ktorá sa uskutoční 12.3.2009 t.j. vo štvrtok o 13.00 hod. v MsKS v priestoroch klubu dôchodcov. Tešíme sa na Vás.
Ing. Anna Krišková

POZVÁNKA na spoločne strávené večery pri káve a čaji v priestoroch spoločenskej sály MsKS Tisovec od 31.3. do 6.4.2009 denne od 17:30 hod. Tieto stretnutia sa konajú v celej Európskej únii. Budú o zmysle života a nádeji do dní budúcich. Teší sa na Vás brat farár Marián Krivuš a celý cirkevný zbor v Tisovci.

Expedícia Tepuy 2009

Začiatkom roka som mal možnosť zúčastniť sa prestížnej vedecko-výskumnej expedície s medzinárodnou účasťou, smerovanej do tropickej oblasti južnej Venezuely. Výprava bola zameraná na objavovanie a prieskum nezvyčajných jaskýň vytvorených v odolných kremenných horninách, výskum, odoberanie vzoriek a analýzy geologického a mikrobiologického charakteru. Slovenskí speleológovia, ktorí sa vo výraznej miere zaslúžili o objavy týchto unikátnych jaskýň, ich prieskum a výskum, sa i teraz podujali organizovať zložitú expedíciu, tento krát v spoluúčasti venezuelských, chorvátskych a českých kolegov, spolu s vedcami z Univerzity Komenského v Bratislave. A tak sme sa opäť po dvoch rokoch ocitli na stolových horách venezuelskej Guayanskej vysočiny. Tieto 3000 m vysoké zarovnané hory ešte stále ukrývajú nejedno tajomstvo. Pretože sú ukryté v nepreniknuteľnej džungli, ich nedostupnosť je limitovaná prístupom zo vzduchu. Transport sme vyriešili tradične helikoptérmi a presuny v rámci hory pešo, s mačetou v ruke. Na hore Chimanta sme strávili takmer mesiac čistého času, bez kontaktu s civilizáciou a na hore Roraima ešte ďalší týždeň. Výprava bola mimoriadne úspešná a svorne ju hodnotíme ako najúspešnejšiu speleologickú – výskumnú výpravu na stolové hory v celej histórii prieskumu tohto územia. Naš tím dosiahol nečakané výsledky. O nich vás budem informovať v nasledujúcom čísle Tisovského mesačníka.

Mgr. Lukáš Vlček, Speleoklub Tisovec

ALPHAVILLE XAWAX SLOVAKIA TOUR 2009.

**Hnúšť'a 30.5.2009 (amfiteáter) koncert legendy ALPHAVILLE
predpredaj vstupeniek na koncert: Peter Rukavica 0905
992082 cena vstupenky vpredpredaji 10 EUR.**

Milí spoluobčania,

v poslednom čase sme zaznamenali veľký záujem o staršie nehnuteľnosti v Tisovci od občanov najmä z väčších miest.

Žiadame a vyzývame Vás, aby ste staršie rodinné domy a iné nehnuteľnosti nepredávali neprispôsobivým občanom, nakoľko oni nie sú ochotní rešpektovať súkromie a vlastníctvo majetku ostatných spoluobčanov. Zvážte svoje rozhodnutie o predaji, pretože s nárastom neprispôsobivého obyvateľstva rastú aj problémy, ktoré sa dotýkajú nás všetkých. Ich riešenie je veľmi zložitá, zdĺhavá až nemožná.

Mestský úrad Vám pomôže s predajom aj vybavením administratívnych náležitostí a využije svoje kontakty na získanie kupujúceho. Veríme, že spoločnými silami nájdeme vyhovujúce riešenie.

MsÚ

Tisovský mesačník – mestské noviny občanov Tisovca a Rimavskej Pily. Vychádzajú 12 – krát do roka. Vydáva MsÚ Tisovec.

Povol. uzn. MZ 21/1991, reg. č.SKO/4. Redakcia: Mgr. Štefan Sabó, Juraj Brož, Miroslava Kojnoková. Tel.: 047/5493470. www.tisovec.com, mail: kultura@tisovec.com, mskstisovec@centrum.sk. Grafická úprava a tlač: Oddelenie kultúry MsÚ Tisovec. Uzavierka posledný deň v mesiaci.

Fotografie bez označenia autora: Milan Slabej. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.